

Elsa 75 ár

Elsa hevur upplivað eitt sindur av hvørjum. Hon hevur sæð kommunismu reist seg og fallið, og hon gjørdist frá degi til annan mamma at tvíburum

Fiskivinna á Handilsskúlanum

Síða 14-15

Óli Samró til Hollands

Føroysk serfrøði fingið altjóða viðurkenning. Óli skal flyta til Hollands at sammeta evropeiskar fiskiveiðiskipanir

Síða 13

Tá Anna basti tarvinum!

Áhugaverd samrøða við Onnu á Váli um hennara barndóm í Norðradali, tá tað tók 3 tímar at koma til Havnar. M.a. hevur hon verið í lívsvanda av tarvi, og hon hevur glaðað fyri grind.

Síða 11-12 & 17-18

KÄRCHER

Vit eru einaumboð fyrri KÄRCHER trykspularum til ídnað.

Vit umvæla eisini

TÓRSHAVNAR MASKINHANDIL
v/Tummas Andreasen · Varðagata 29-30
FO-100 Tórshavn · Tlf. 31 34 42

Telemedisin: Betri læknahjálp til sjófarandi

Síða 3-4

Nýggjur "Kalsevni" og "Grímur Kamban" í flotan

Tann fyrri "Grímur Kamban" endaði sum smuglara skip!

Síða 10

Alarnur - Skipsvakt - Vakt
Virðishandan - VIP
Náttarvakt - Sjóvarpansni
Atgongdskontrolli
Trygdarráðgeving

211 112

Tín trygd
fyri tryggjeika

KÖLI- OG
FRYSTIÚTBÚNAÐUR
- ráðgeving, sála og tænasta

- Handilskøllútbúnaður
- Skipskøllútbúnaður
- Køllútbúnaður til flakavirki
- Ísvirki
- Klímaanlegg
- Reeferkøl

Løggilt kølivirki

ELECTRIC

Hoyvíksvegur 53 - 100 Tórshavn
Tel 35 12 20 - Fax 35 12 30
e-mail: lm@lm.fo - www.lm.fo

Vinnunevndin nú og tá

Vinnunevndin hjá lögtinginum man vera tann lögtingsnevndin, sum Fiskimannafelagið hevur mest við at gera. Her koma nevniliga flestu mál sum viðvíkja fiskimonnum til viðgerðar.

Hetta merkir eisini, at FF verður innkallað, tá slík mál koma til viðgerðar í tinginum.

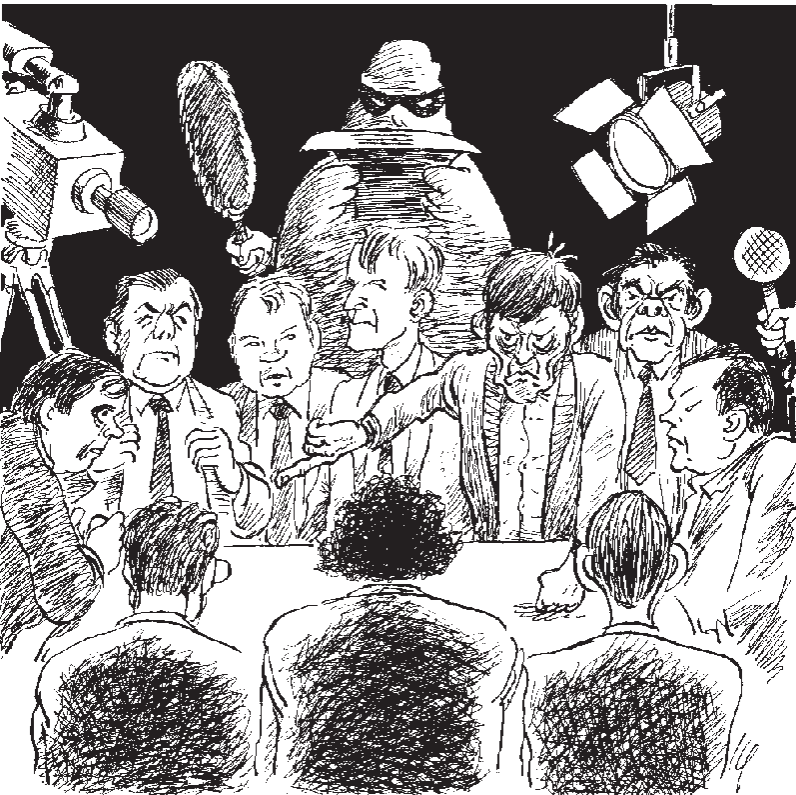
Í seinastu viku var felagið tvær ferðir á fundi. Fyrru ferð var í samband við lögtingsmálið um sjúkraviðbót til eygleiðarar, sum er nógv umrøtt her í blaðnum. Og hitt málið var viðvíkjandi uppskotinum um at gera tað meira skipað hjá fiskimonnum at koma í ALS.

Vit nýttu høvið at taka eina mynd av vinnunevndini á tí seinna fundinum. Sum tað sæst, eru hetta menn, sum hava praktiskar royndir í vinnu-

ni, og sum vita, hvat teir tosa um, ikki minst innan fiskivinnu. Tað manglar ein limur og er hetta Gerhard Lognberg. Skrivari er vanliga Kristina Samuelson. Men hendan dagin var tað Marius Rein, sum virkaði sum skrivari. Og er tað nakar sum veit um skip so er tað hann! Tað var jú hann, sum var vertur í væl umtóktu sendingini í sjónvarpinum "Borð um borð".

Arbeidsfriður

24. apríl 1997:

Leiðararnir fyri Framtaksgrunnin, Fiskavirking og Fiskasøluna fáa ikki arbeidsfrið fyri vinnunevndini og fjølmíllunum, sum í heilum krevja, at teir standa skularætt og svara spurningum frá ónevndum persónum

Tað finnst ikki nógvar gaml- ar myndir úr Vinnunevndini. Men tað finst ein tekning hjá Óla Petersen. Hendan tekningin varð gjørd í samband við rokið, sum javnan var um Fiskavirking. Tað eru umboð fyri Fiskavirking, sum sita við bakinum til. Frá vinstru Sverri Hansen, Jákup Mørkøre og Poul Michelsen. Tað var ta ferðina, at Jákup lýsti sína hugsan um vinnunevndina við orðunum: "Móti býttleika berjast sjálvst gudarir til fánýtis."

Men limirnir í nevndinu eru frá vinstru: Henrik Old, Álvur Zachariassen, Lasse Klein, Jørgen Niclasen, Óli Jacobsen, Heini O. Heinesen og Bjørn á Heygum.

Hvat enn kann sigast um besa nevnd: Keðilig var hon ikki!

Limirnir eru besir frá vinstru: Heðin Zachariassen, Heini O. Heinesen, Kaj Leo Johannesen, Torbjørn Jacobsen og Alfred Olsen, Henrik Old, formaður; Marius Rein, skrivari.

IRIDIUM

Eitt nýtt fjarskiptis ættarlið

Føroya Tele bjóðar nú kundunum Iridium samskipti. Eisini fæst ein Tel-Log skipan, ið kanin avrokna so hvørt.

- Iridium er ein fylgisveinaskipan til telesamskipti, ið røkkur kring alla jarðina
- Kostnaðurin av Iridium er væl niðanfyri tað, sjóvinnan er von við
- Til Iridium fæst eisini ein avrokningarskipan - Tel-Log
- Við Tel-Log skipanini fæst ein útgreinan av samrøðunum

Ring til Vinnudeildina á 303030 og fá meira at vita um Iridium og Tel-Log

Ráðstevna um trygd hjá fiskimonnum í Alaska

The Second International Fishing Industry Safety and Health Conference

Tað verður nógv gjørt kring knøttin fyri at bota um trygdina hjá fiskimonnum. Hetta er ikki meira enn rímligt, tá hugsað verur um, at fiskimenn hava eitt tað vandamiklasta arbeiði sum finst. Hetta er eisini staðfest av ILO, arbeiðsstovninum hjá ST. Fiskimannafelagið er eisini við í hesum arbeiði víða hvar, bæði burturi og heima. Í 2000 var formaður felagsins luttakari á eini IFISH ráðstevnu í USA. Umrøddu bókstavir standa fyri International Fishing Industry Safety and Health.

Her vóru serfrøðingar úr øllum heiminum, serstakliga úr USA, sum greiddu frá og lögdu upp til loysnir. Frásøgn var tá í FF-blaðnum frá hesi ráð-

stevnu, eins og greitt varð frá fiskivinnuviðurskiftinum, m.a. teirri fiskidagaskipan, sum teir høvdu fyri jákupsskel á eysturstrondini. Avrátt var tá at hava eina nýggja ráðstevnu í 2003, og nú eru fundarboðini komin. Stevnan verður í Sitka í Alaska í døgnum 22-24. septembur. Sitka er ein fiskivinnubýur á eini oyggj sunnarlaga í Alaska, so her skuldu umstøðurnar verið tær bestu fyri at tosa um viðurskifti hjá fiskimonnum.

Óli Jacobsen er limur í ráðgevandi nevndini fyri ráðstevnuna. Og hann hevur lagt dent á at fáa viðgjørt heilsuspurningar hjá fiskimonnum. T.v.s. í hvønn mun liviumstøðurnar hjá fiskimonnum kunnu hava avleiðingar fyri

teirra heilsu.

Tað er nakað sum bendir á, at so er. Vit hava soleiðis sent fyrireikarunum av stevnuni frágreiðingina hjá Onnu Mariu Simonsen, arbeiðssjúkraisystir, um júst hetta evni. Hendan frágreiðingin er fyrr umrødd her í blaðnum, og hon hevur eisini vakt stóran ans, eisini í útlandinum. Og sum vit hava umrøtt fyrr, so hava royndirnar frá B8 á Landsjúkrahúsinum víst, at fiskimenn eru sera væl umboðaðir her við hjarta- og blóðtrýstsjúkum. Tað er eisini áhugi í Føroyum fyri at gera fleiri kanningar á hesum økinum. Og hesar eiga so at enda við tiltøkum, hvussu vit kunnu basa hesum trupulleika.

Hetta krevur orku og

Í næstseinastu viku fangaðu vit hesar persónarnar á flogvøllinum. Hvør í sínum lagi kunnu teir koma at hava týðning fyri gransking á hesum øki. Longst t.h. er tað Pál Weihe, sum ar arbeiðsmedisinari. Hann er serkønur í hvørjar avleiðingar arbeiðsumstøður kunnu hava á heilsu hjá fólki. Hann hevur eisini víst áhuga fyri heilsuni hjá fiskimonnum.

Næstur Pál er Hans Petur Nielsen, yvirlækni á hjartadeildini á Landssjúkrahúsinum. Hann hittir teir fiskimenn, sum verða innlagdir innan hansara øki, og hann metir, at teir eru sera "væl" umboðaðir á einum øki, har tað ikki er nakað positivt at vera væl umboðaður. Spurningurin er tí, hvatíð kann verða gjørt fyri at fáa broytt hesa gongd.

Næstur Hans Petur er tann kendi týski barnalæknin Ulrike Steuerwald, sum ger kanningar av arviligum sjúkum. Ulrike arbeiðir bálva tíð í Føroyum, og vit kunnu fegnast um, at hon vil nýta sína orku á umrødda øki. Hon tosar væl føroyskt og sigur hetta í sær sjálvum nakað væl um hennara áhuga fyri føroyskum viðirskiftum.

pengar. Men við teimum hampiliga stóru upphæddum, sum eru tøk til gransking, skuldi tað verið møguligt at fingið játtan til eitt so týðningarmikið øki. Og persónar hava vit eisini, sum vilja skipa fyri.

Annars umfatar skráin øll evni, sum kunnu hava við trygd og heilsu hjá

fiskimonnum at gera. Eitt áhugavert evni er soleiðis samband millum skipan av fiskiskapi og trygd hjá fiskimonnum.

Tað er eisini áhugavert, at dagligu fyrireikararnir av stevnuni hava fingið ein serligan áhuga fyri Føroyum, og onkur teirra bedýrar, at hann vil avgjørt koma hendan vegin

á vitjan. FF hevur eisini longu sent tilfar um Føroyar, sum kann stuðla uppundir hendan áhugan. So hetta kann eisini verða ein góður møguleiki at umboða Føroyar úteftir.

Væntandi verður meira at frætta um hetta mál seinni.

Ráðstevnan verður í fiskivinnubýnum Sitka.

International Advisory Committee

George Conway, MD, MPH, CDC/NIOSH, Alaska Field Station, USA (formaður)
Menakhem Ben-Yami, Advisor, Fisheries Development and Management, Israel
Robert Ekman, PhD, Karolinska Institute, Sweden
Leslie Hughes, Executive Director, North Pacific Vessel Owners Association, USA
Óli Jacobsen, Fishermen's Union, Faeroe Islands
Olaf Jensen, MD, MPH, University of Southern Denmark
Sammy Park, Senior Investigator, Korean Maritime Safety Tribunal
Eduardo Rossel, Coordinator, National Fishery Program, Chile
Jeremy Turner, Chief, Fishing Technology Service, FAO, Italy
Al Steinman, MD, MPH, Marine Safety Advocate, USA

Tíðindaskriv:

Fróðskaparsetrið bjóðar alivinnuni skeið um aling

Náttúruvísindadeildin á Fróðskaparsetrinum hevur sent alivinnuni innbjóðing um at luttaka í skeiði um aling, sum verður á Náttúruvísindadeildini í vár.

Skeiðið, sum er partur av lívfrøðisútbúgvingini á

Fróðskaparsetrinum, gevur eina grundleggjandi vitan um aling og tær fortreitir, ið skulu vera til staðar fyri at fáa sum mest burtur úr hesi vinnuni. Evni, sum verða gjøgnumgingin, eru grundleggjandi ting um alifisk og

umhvørvi, smoltframleiðslu og framleiðslu av vaksnum fiski, kynbótararbeiði, sjúka og at enda um hvørja ávirkan streymviðurskifti hava á alingina.

Tað verða Hørður Wardum og Roar Olsen frá P/F Fiskaaling, sum fara at

taka sær av mesta partinum av undirvísingini, meðan Knud Simonsen frá Náttúruvísindadeildini fer at taka sær av tí partinum, sum hevur við streymviðurskifti at gera. Knud arbeiður m.a við at finna fram til nýggj aliøki. Hetta

verður gjørt við útgangsstøði í einum streymmodeli, sum hann hevur gjørt fyri Føroyar.

Vilja tit vita meira, kunnu tit seta tykkum í samband við Náttúruvísindadeildina. Antin beinleiðis til Eyðfinn Magnussen

tel. 35 25 59, e-mail: Eyd-finnM@Setur.fo, ella til umstillingina tel. 35 25 50, og spyrja eftir Eyðfinni.

Telemedisin: Betri læknahjálp til sjófarandi

Ein av vansunum við at vera á sjónum er, at her ikki so lætt at koma undir læknahond sum hjá fólki á landi.

Her síggja vit Anne Grethe Mikkelsen, tv. læknastjóra á Landssjúkrahúsinum, og Lise Arendtsen, sum er tann, sum stendur fyri verkætlanini.

Fremsta álitid her er, at skiparin og hinir yvirmenninir hava havt nakað av læknafrøði í síni útbúgving. Afturat hesum er ein medisinkista við einum hampiliga stórum úrvali av heilvági umborð á hvørjum skipi. Júst á hesum øki er á veg ein reglugerð fyri medisinkistur, eins og ásett verður, at yvirmenn skulu hava serlig skeið fyri betri at

kunna nýta medisinkisturnar.

Er hetta ikki nóg mikið ber til at ringja til lækna. Men her er vansin, at læknin ikki sær sjúklingin, og viðgerðarmøguleikarnir eru eisini avmarkaðir. Er heilt galið kann vera neyðugt at sigla inn við sjúklinginum. Hetta kann taka nógva tíð. Tað ber eisini til at senda tyrlu eftir sjúklinginum. Men hetta

valdast veður og frástöðu frá landi.

Myndir av sjúklingi skulu kunnu sendast til lækna

So er spurningurin hvussu tað kann bótast um hetta. Í hesum sambandi hevur verið ein norðurlendsk verkætlan, har Føroyar hava verið við. Ein partur í hesi verkætlan viðvíkjandi Føroyum hevur verið við Lise Arendtsen úr Danmark við tekniskari hjálp frá Kristoffer Karlsen frá donsku fyrri-

tøkuni Dansk Temedisin. Kanningar hava verið gjørdar av tørvinum í Føroyum. Í hesum sambandi hevur Føroya Fiskimannafelag verið við til at kanna veruligu viðurskiftini á økinum saman við tørvinum fyri at bota um hesa støðuna. Hesar kanningar vísa, at tørvurin fyri viðtalu millum skip og lækna er umleið 20-40 ferðir um mánaðin.

Í sambandi við hesa verkætlan vórðu vit fyrst í januar boðin umborð á vaktarskipið "Brimil", har

teir, sum standa fyri hesi henni, greiddu nærri frá, hvussu hon er ætlað at virka.

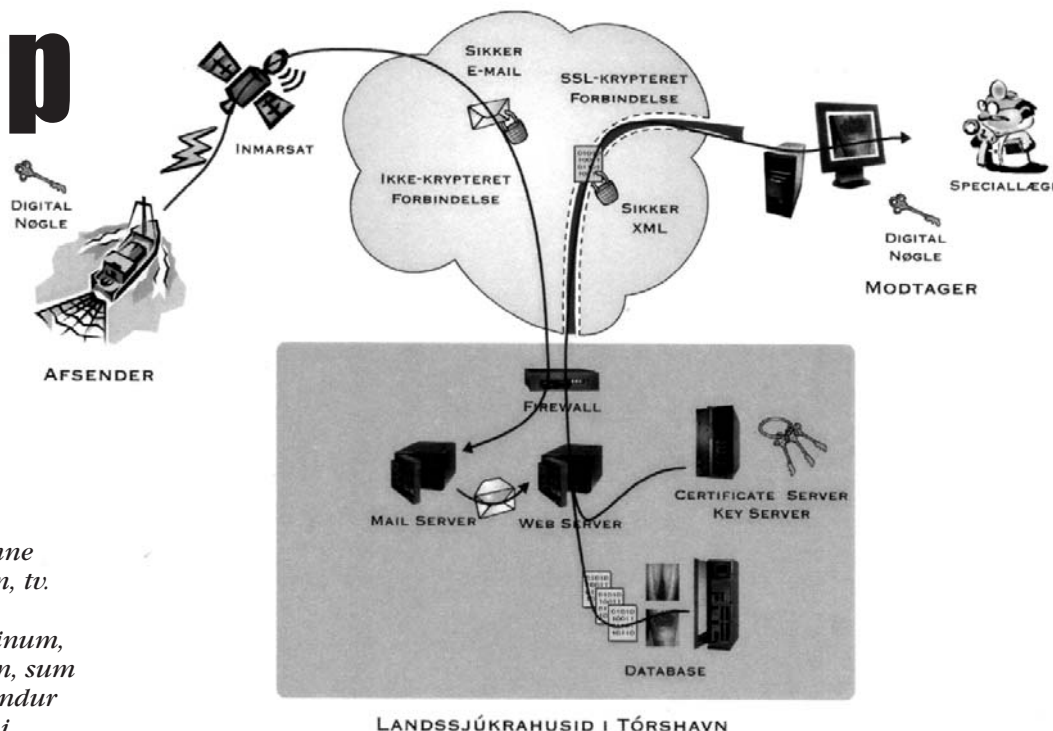
Tað, sum liggur í kortunum nú, er, at uppkall um læknahjálp skulu fara umvegis Landssjúkrahúsið. Hesi verða so stillað víðari til vakthavandi lækna á skurðlæknadeild ella medisinsku deild.

Tað, sum so hendir í sambandi við slíka viðtalu, kann vera eitt av tveimum:

Tað kann verða ein rein telefonviðtala, har lækni

og skipari á gamla máta samskipta.

Men tað nýggja er, at talan verður um eina viðtalu, sum er grundað á myndir, tekstkunning og/ella telefonuppkall frá skipum til lækna. Útgerðin umborð kallast Mobilemedic og er hetta ein serlig telduútgørd til endamálið. Tað, sum ræður um, er at fáa ein teknikk, sum er so brúkaravinarligur sum gjørligt. Og tað vist, at hann er lættari at fáast við enn tann teknikkur, sum finst í lötuni.

Soleiðis er skipanin ætlað at virka.

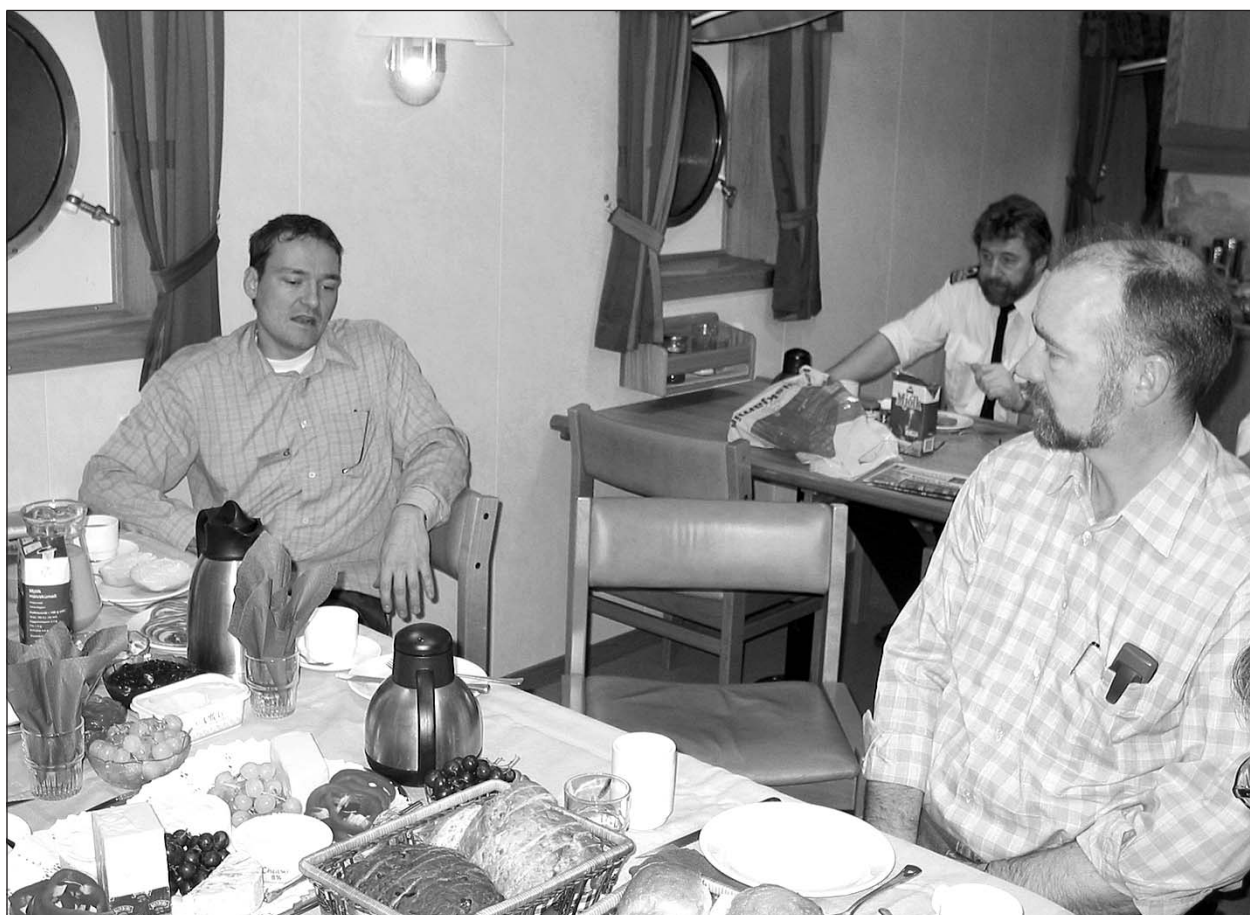
BAADER®

Vit hava eykalutir á
goymslu og útvega
teir, vit ikki hava.

Pf. Petur Larsen

Tlf: 44 41 74
Fax: 44 42 85

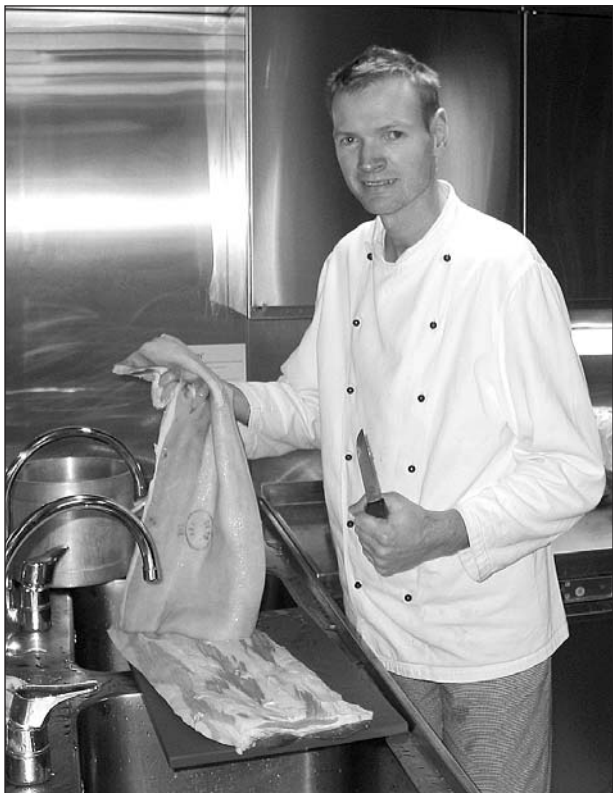

Kristoffer Karlsen t.v. á myndini stendur fyri tí tekniska partinum av verkætlanini. Til høgru síggja vit Agnar Poulsen, sum er samskipari á Fiskiveiðieftirlitinum.

**Heilt nýggir møgu-
leikar fyri viðgerð**

Men tað, at tað skal bera til at senda myndir av sjúklinginum til lækna, gevur heilt nýggjar møguleikar fyri viðgerð. Læknin kann siggja sjúklingin, og kann meta um støðuna út frá hesum. Og um hann er komin til skaða, kann læknin siggja júst staðið á kroppinum, hvar viðkomandi er skaddur. So kann læknin avráða við skiparan, hvussu viðgerðin skal fara fram.

Annars er tað avgerandi, at tað ikki verður spart við at venda sær til lækna. Sonny Johannesen, skipari á Enniberg, greiddi frá á samkomu umborð á "Brimil", at ein maður hevði fingið skaða í økslini. Tað sá kanska ikki so álvarligt út, tí maðurin fekk vikað armin. Men tibetur var ein læknalesandi umborð. Hann visti, at her var neyðugt at gera skjótt av, tí annars kundi maðurin fáa varandi mein. So her var at gera skjótt av, og

Kokkurin umborð er Poul Martin Abrabamsen av Strondum. Hann hevur verið fiskimaður og hevur verið sóknarformaður FFs í Sjóvar sókn.

tað varð eisini gjørt.

Tað finst ein frágreiðing um nýggju ætlaðu skipanina, men hon er sera teknisk. Men um

nakar hevur hug at fáa hendur á henni, kann hann venda sær til FF.

T.v. er Jan Kristoffersen, skipari á Brimli, og Sonny Johannesen, skipari á Enniberg. Teir eru hvør á sínum øki bollir í ráðum í sambandi við nýggju skipanini við læknahjálp til sjómenn.

Manningin á Brimli var sera fyrikomandi. Avrátt var, at FF-blaðið skuldi fara ein túr við, so vit kunnu greiða lesarunum nærri frá, hvussu arbeiðið umborð gongur fyri seg. T.v. er stýrimaðurin Andráss Winther, sum sat á skúlabeinki saman við Óla Jacobsen fyri 50 árum síðani. T.b. Jóannes Heimustovu, maskinstjóri.

Til minnis um Sannu í Hesti

Hesa myndina tóku vit av Sannu og dótttrini Theu fyri einum ári síðan, tá Johan fór til gravar.

Í farnu viku andaðist Sanna Joensen, uppi í Stovu í Hesti, 94 ára gomul. Hóast hon hevur livað eitt langt lív, so verður tað ein saknur at vita, at nú er Sanna ikki at vitja, tá leiðin gongur framvið í Hesti.

Tað var altíð ein serligur hugni at koma framvið hjá hesi fróðarkvinnu, sum var so skilagóð, og sum var so stillfór. Men sum ein altíð varð ríkari av at koma út frá.

Sanna var fødd 15. august 1908 við Á á Velbastað, og var hon dóttir Óla Olsen og konuna Thea Malena f. Egholm. Tey vóru fyra systkin. 21 ára gomul giftist hon Johannes Martin Joensen, bónda og útróðrarmann í Hesti, og hevur Sanna tískil búð í Hesti í meira enn 70 ár. Men samstundis hevur hon kunnað sæð yvir á heimbygðina Velbastað.

Sanna hevur havt sínar brotasjógvar. Hon var bert 9 ára gomul, tá hon misti mammuna. Mannin misti Sanna í 1968, tá var hann 67 ára gamal og Sanna var sjálv 59 ár. Sonurin Jógvan, sum hevði festið, doyði eisini bráðliga fyri fáum árum síðani.

Húsið, sum Sanna giftist inn til, hevur eisini á annan hátt merkt, hvussu tað kundi vera at lívbjarga sær í Føroyum fyrra partin í síðstu øld. Hetta sást í Hesti í 1919, tá tveir bátar gingu burtur við mann og mús. Fyrst kom ein bátur ikki aftur av útróðri. Síðani fór ein annar bátur at leita, og hann kom heldur ikki aftur. Í hesum seinna báti-num var verfaðir Sannu, Jógvan, sum tískil kom at geva lív sítt í royndini at bjarga sínum bygðarfeløgum. Hendan dagin misti Hestur 11 mans, so ein kann als ikki ímynda sær, hvussu stór hendan vanlukkan hevur verið fyri húskini og bygðina.

Sanna hevur upplivað ótrúligar broytingar í føroyska samfelagnum. Aðra staðni í blaðnum hava vit frásøgn frá lívinum í Norðradali fyrst í farnu øld. Men fólk sum Sanna hava upplivað nøkurlunda tað sama. Hetta gevur

teimum ein fønning, sum eisini merkt í teirra framburði.

Í síni talu til jarðarferðina segði Høgni Poulsen, prestur, at hann á fyrsta sinni kom til Hest í 1958, og kom hann at hava tilhald uppi í Stovu hjá Sannu og Hannus, og her hevði hann hildið til alla ta tíð, hann sum prestur kom út í Hest. Her hevði hann altíð kent seg væl. Hann hevur notið allan blíðskap, og vildi hann takka allari familjuni fyri hetta.

Umframt Jógvan, átti Sanna Óla og Theu. Óli hevur verið á sjónum alla sína tíð. Hann sigldi nógv ár við John Dam, men nú rør hann út, og er hervið við til at skapa eitt lívsgrundarlag fyri bygðina. Men Óli veit, at hetta er tungt. Í Hesti hava tey upplivað nøkurlunda somu gongd sum í Skúvoy, sum greitt frá aðra staðni í blaðnum. Men so leingi menn eru sum hanga í, sum Óli og aðrir hanga í, er ein vón. Og fortreytirnar eru eisini, at tey yngri hava fingið gott í beinini frá foreldrum. Og tað hevur tað greitt verið talan um her. Óli er annars sóknarformaður FFs í Hesti.

Thea var gift við Karl Johansen, sum var kendur frá Havnar Arbeiðsmannafelag, og tað var skilligt, at Karl helt nógv av vermóðrini. Tað sást ikki minst á teirri heilsan, hann sendi henni í bløðunum á 90 ára degnum.

Sanna var hampiliga røsk nærur til tað seinasta. Tá eg var inni hjá henni í sambandi við jarðarferðina hjá Johan Niclasen fyri einum ári síðani, stákaðist hon saman við Theu við at geva øllum drekka, sum komu inn á gólvið.

Ærað verið minnið um Sannu.

Kalsingar máttu sleipast til jarðarferð

Tað er eingin ivi um, at ferðingarmøguleikarnir hjá kalsingum eru bøttir munandi seinnu árin. Hetta er ikki minst galdandi hjá teimum norðantil á oynni, og so serliga fyri tey á Trøllanesi.

Rutan gekk Klaksvík, Syðradal, Húsar, Kunoy, Mikladal og so Trøllanes, um væl lá fyri. Lá ikki væl fyri, mátti farast upp á

land í Mikladali, og so til gongu til Trøllanesar. Nú ber til at fara við bili til Syðradals og síðani beint yvirum til Klaksvíkar.

Men "Barsskor" er eitt gamalt skip - meira enn 70 ár. Og tað er hent meira enn eina ferð, at hann steðgar upp, uttan

at nøkur vanlukka tó er hend av tí.

Hetta hendi eisini hendan dagin, Marius Olsen fór til gravar. Nógv fólk vóru við í ferðini, tí sovæl Marius sum Bodil eru kalsingar, og her búðu tey eisini. Hetta spældi væl av. Ternan tók "Barsskor" uppá sleip, og øll komu til Klaksvíkar í øllum góðum.

Men hetta vátar enn einaferð, at kalsingar mugu fáa eitt betri samband við restina av landinum. Hetta er ikki minst umráðandi, nú tað tykist sum at útoyggjapolitikurin virkar fyri Kalsoyinna. Loysnin er fergulegan á Syðradali, so "Ternan/Dúgván" kunnu leggja at. Tað skilst sum at nakað av íva hevur verið um hesa ætlan. Men her

eigur ikki at verða drálað. Tað verður enn einaferð undirstrikað av hesi hending.

Vit lýsa hendinga við myndum frá Kristian Glerfoss, sum var við

"Ternuni", eisini á veg til jarðarferðina, og tað skal sigast, at tað varð borið skjótt og væl at, so seinkanin gjørdist lítil.

Tað verður gjørt fast.

Tá komið verður inn ímóti kaiini, yvirtekur MOB (Mand over Bord) báturin á Ternuni.

Og so verður sleipað.

Endiliga sleppa kalsingar í land! Formaðurin í FF tekur ímóti.

Sporføri gevur tryggari mat

Ein nýggj skipan við sporføri ger tað møgulegt at dokumentera alla framleiðslu-søguna hjá hvørjari einstakari fiskavøru, frá veiði ella lívfiskastøð, gjøgnum framleiðsluna og flutningin og heilt fram til handilsdiksins. Frá grunni at munni.

Á ráðstevnuni um sporføri í Mentunarhúsinum í Fuglafirði kom fram, at hetta hugtak kemur at seta dám á gongdina innan fiskivinnuna og aling komandi árin.

Stóru matvøru-skandalurnar í kjótvinnuni hava gjørt sporføri uppafur meira aktuelt.

Enskir mynduleikar vísu á samanhang millum neytaði og Jacob Creutzfeldt sjúkuna 20. mars 1996. Fáa dagar seinni varð útflutningur úr Englandi av neytakjøti bannaður.

31. mai 1999 var dioxinskandalan staðfest í Belgien. 10. juni varð tað bannað at selja oksakjót, flogfenað, egg og mjólk, sum vórðu framleidd í Belgia eftir 14. januar 1999, um tú ikki kundi dokumentera, at matvøurnar vóru skaðaleysar

HVAT ER SPORFØRI?

Fyri føroyska fiskivinnu merkir sporføri, at tað ber til at spara stórar upphæddir, um vørun skulu takast aftur úr handilsdiskunum. T.d. um tað skuldu verið vandamiklar bakteriar í matinum í einari levering. Skipanin ger, at tað beinanvegin ber til at spora seg aftur til feilkelduna. Tað kann tí beinanvegin staðfestast, hvussu umfatandi skaðin er, og harvið verða møgulig tap minkaði. Fyri onnur virki merkir sporførið í ein-

ari slíkari støðu, at tey kunnu dokumentera, at teirra vørun ikki koma frá hesari leveringini, men eru í lagi.

KUNDIN VIL KEYPA SØGUNA

Fyri matvørun hevur sporføri serligan týðning, og handilsketur og brúkarin ynskja áhaldandi meira kunnleika um vøruna, teir keypa.

Fyri brúkarin merkir hetta øktur tryggleiki fyri, at maturin er framleiddur eftir galdandi krøvum um t.d. hagreiðing og evni, sum verða sett til matin.

Sporføri kann gerast ein kappingarfyrirminur fyri føroyska fiskivinnu. Í dag møtir føroysk fiskivinna harðari kapping á marknaðinum frá øðrum londum, sum framleiða eins góðar fiskavørun sum vit. Føroyingar hava tó

tann fyrirmin, at flestu síður av veiði og framleiðslu verða longu skrásettar. Vit mangla bara at fáa samskipað hesa skráseting soleiðis, at hon kann virka sum eitt dokumenterað sporføri. Kundin ynskir søguna við vøruni og vil gjalda fyri hana, so hví ikki selja honum søguna.

LÓGARKRØV

Við tíðini kemur ES-lóggáva at krevja, at skip, virki og alibrúk kunnu dokumentera sítt sporføri. Í 2004 kemur ein partur av hesum í gildi og 1. januar 2005 kemur fult krav um dokumenterað sporføri í gildi.

Læknin á Brúnni:

Royking er bert av tí illa!

FF-blaðið var nú um dagarnar inni á gólvinum hjá virkandi kommunulækna-num í Gøtu læknadømi, Gunnar Bjørkman. Gunnar er avloysari hjá Andreas Petersen, sum annars er setti kommunulæknin.

Til seinasta val varð Andreas valdur á ting, og tað er lætt at ímynda sær, at tað at vera tingmaður, ikki minst á bygd, og kommunulækni má vera ringt at sameina.

Andrias valdi tiskil at fáa sær farloyvi sum lækni í eitt hálvt ár, og í hansara stað virkar Gunnar, sum er svenskari og kemur frá Göteborg.

Gunnar og kona hansara, Ditte, sum í lötuni er heima í Svøríki, búgva á Brúnni í gomlu Norðragøtu. Júst hesi húsini eru fyrr umrødd her í blaðnum. Hetta var í samband við meslingarnar í 1916, tá Anna Sofía á Kletti, eftir at hava vitjað beiggja sín í Funningsfirði, sum hevði fingið meslingar, fyrst var í karantenu á Brúnni, og síðani gjørdist sjúk og doyði uttan at síggja mann og børn aftur vegna smittuvandan, sum øll skýggjaðu.

Væl dámdur lækni

Gunnar er ein fyrikomandi og dámligur maður, og hetta er eisini tað ummæli, hann fær í Gøtu av teimum, sum eru í viðtalu hjá honum.

Samstundis má sigast, at hann er eitt sindur sjáldsamur. Hansara læknavirki byrjaði sera traditionelt. Hann gjørdist yvir-lækni á einum sjúkrahúsi 35 ára gamal. Hann er skurðlækni, og hansara sergrein er krabbamein hjá konufólki.

Men tá hann hevði virkað sum yvirlækni í 15 ár, og børnini vóru undansloppin, vildu hann og konan, sum er sjúkrasystir, uppliva eitt sindur av verðini.

Hetta hevur so ført tey kring stóran part av heiminum, har Gunnar hevur virkað sum lækni. Hann hevur verið í Indien og í fleiri londum í Afrika. Hann hevur virkað sum skipslækni á einum stuttleikaferðamanskapi, og so hevur hann eisini

verið í Grønlandi, har hann arbeiddi á sjúkrahúsinum í Godhavn í Diskovíkini. Hann var einasti lækni, so hann hevði vakt út í eitt frá tí, hann kom í land, til tann dagin, hann fór avstað aftur eitt hálvt ár seinni. Men honum dámdi sera væl í Grønlandi.

Úr Afrika til Gøtu

Gunnar hevur altíð havt áhuga fyri Føroyum, og tá hann sá eina lýsing um vikarstarvið hjá Andreasi, og eftir at hava tosað við hann, tóku hann og konan avgerð um, at hetta skuldi roynast. Teimum dámar sera væl í Føroyum, har Gunnar heldur, at náttúran er "underbar", hóast hann enn bert hevur sæð hana á vetri. Og tey nýta - sum rímligt er - høvið til at síggja seg umkring í oyggjunum.

Afturat hesum eru tey virkin í lokalsamfelagnum. Gunnar hevur hug til sang og tónleik, og er við á kórinum í læknadøminum, sum umframt Gøtu umfatir Lørvík.

Um heilsustøðuna í Føroyum heldur Gunnar, at sammett við onnur samanberilig stöð er hon nakað tann sama og á góðari leið. Í Føroyum verður, eins og nógva aðrastaðni, klagað um heilsuverkið. Men Gunnar heldur, at enn tá sammett við eitt so framkom-ið land sum Svøríki, so eru vit heilt væl fyri.

Í Føroyum kunnu fólk altíð koma í samband við lækna. Sleppa tey ikki sama dag, so sleppa tey í hvussu er dagin eftir, um tað eru vanlig læknarørandini. Er talan um serlig ørandini, sum t.d. barnakanning, gongur ikki longri enn vika at sleppa framat. Og er tørvur á tí, tekur tað ikki so langa tíð at fáa aðra viðgerð, sum t.d. við innlegging á sjúkrahús.

Hetta ger, at vit hava eina skipan, har tað er

Gunnar Bjørkman, virkandi kommunulækni í Gøtu læknadømi. Um fólk fylgdu hansara ráðum viðvíkjandi royking, fekk hann nógva minni at gera. Men tað hevði hann bert fegnast um.

stutt millum borgaran og heilsuverkið, og er hetta sjálvsagt ein fyrimunur.

Mugu ikki gera sum í Svøríki

Men hetta er als ikki nøkur sjálfviflgja. Í Svøríki kann tað vera næstan ógjørligt at koma í samband við kommunulækna yvirhøvur, tí telefonirnar nærur altíð eru upptiknar. Og eydnast so at koma ígjøgnum, kann tað taka mánaðir yvirhøvur at fáa eina tíð til eina viðtalu.

Tað er ikki tí, at tað er ov lítið av ressursum avsettar til læknatænastuna. Í Føroyum kann læknin klára seg við einum skrivara. Men ein tilsvarendi praksis í Svøríki hevði kravt um 6-8 starvsfólk, har hvør skal gera sítt. Her eru so stór krøv til skráseting og niðurskriving av manngongdum, at hetta fer við størsta partin av orkunum. Tann gongdin, sum hevur verið í USA, at læknirnar mugu gardera seg móti sakarmálum, er eisini komin til Svøríkis, og hetta krevur nógva orku.

Hetta er eitt úrslit av, at í Svøríki gjørdur tey í 1969 ein "reform", sum merkti, at øll í heilsutænastuni gjørdust fastlønnt tænastufólk. Hetta hevur merkt eina avbera stóra øking í byrokratiinum, sum víst hevur skapað nógva arbeiðspláss. Men tey eru

heilsuverkið munandi meira enn neyðugt. Tí sjúkrahúsini verða yvirrend av fólki, sum eins væl kundu farið til ein kommunulækna, og viðgerðin á einum sjúkrahúsi er nú einaferð nógv dýrari enn hjá kommunulækna-num. Hendan skipan er eisini spill av orku. Ein kommunulækni hevur altíð førleika at meta um, hvør víðari viðgerð, um hon er neyðug, er tann rætta. Men á einum sjúkrahúsi eru læknirnar serfrøðingar á hvør sín um øki. Tí kunnu sjúklingarnir koma at renna "frá Peri til Pól", inntil teir koma til tann rætta.

Eiga at verða nøgd við okkara skipan

So niðurstøðan er greitt tann, at hóast tað altíð eru viðurskifti, sum tað kann bótast um, so eiga vit grundleggjandi at vera nøgd við okkara skipan. Og vit hava so einki at læra av t.d. Svøríki. Tað kann vera gott at hava fólk, sum vita, hvussu vit skulu gera, men tað er eins umráðandi at hava fólk, sum vita, hvussu vit ikki skulu gera!

Viðvíkjandi spurninginum um smá sjúkrahús mótsett teimum stóru, sigur Gunnar, at tað eru sjálvsagt dømi um, at tað er betri við størri enn smærri eindum, sum t.d. tá talan er um at fáa mest

møguliga nyttu burtur úr dýrum tólum. Men hann heldur tó ikki, at smáar eindir í aðrar mátar virka verri enn tær stóru.

Royking er av tí illa

Vit tosaðu eisini um tað evnið, sum hevur verið umrøtt her í blaðnum fleiri ferðir, nevniliga hvørja ávirkan livi- og arbeiðsumstøður hjá fiskimonnum hava á teirra heilsu. Her leggur Gunnar dent á, at tað, sum hann metir at vera ein tann størsta hóttanin móti heilsuni hjá fólki, eisini fiskimonnum, er royking. Tí hevur hann eisini ásett ein roykipolitikk á hansara arbeiðspláss. Her er nevniliga bannað at roykja. Hann heldur nevniliga, at tey, sum arbeiða í heilsuverkinum, eiga at vera góð fyridømi fyri onnur.

Vit vilja fegin bera henda boðskapin víðari! Tað verður nógv tosað um, hvussu trupult tað er at fáa læknar, ikki minst kommunulækna, at virka í Føroyum. Tí eigur ein lækni sum Gunnar, sum hevur fingið alsk til okkara land, at vera serliga vælkomin.

6.

Hetta er læknamiðstöðin í Gøtudali. Tað er júst benda skipanin, sum er grundarlagið undir okkara heilsurøkt. Higar venda borgarar sær, tá teir balda seg hava brúk fyri tí. Her hittu teir ein lækna, teir kenna, og sum best dugir at meta um tørvin fyri viðgerð.

Her er eisini onnur tænasta sum blóðtøkuroyndir, heilsusystir og jarðamóðir. Gunnar heldur, at hesa skipan eiga vit at halda fast um; tað siga nevniliga royndirnar í Svøríki.

Hvørja heimild hevur landsgrannskoðarin at vera stýrisskipanarløgregla?

Í blaðnum tann 19. desember høvdu vit eina frásøgn um mannagongdina at fáa grunnar av øllum møguligum slag á fíggjarlógina.

Hetta málið gjørdist aktuelt í samband við ALS, har lögmaður hevði givið landsstýrismanni harraboð um í skundi at fáa gjørt eina lóggávu, sum prinsipielt gjørdi ALS til ein landsstovn.

Grundgevingin var tann, at landsgrannskoðarin hótti við "báli og brandi", um hetta ikki varð gjørt fyri at lúka ásetingarnar í stýrisskipanarlógini.

Vit lýstu eisini mannagongdina í hesum máli. Ein fíggjarfrøðingur í fíggjarmálaráðnum hevur gjørt eina frágreiðing, sum hevur verið lögð út sum endaligt og indiskutabult prógv fyri, at ALS og aðrir grunnar, sum t.d. Forskotsgrunnur Fiskiflotans, veruliga var landsogn, og tí mátti lóggevast út frá hesum.

Grundað á hesa frágreiðing sveiggjar landsgrannskoðarin koyrilin yvir lögmanni, sum skelvandi, í hvussu er í fyrsta umfari, av ræðslu gevur seg undir hesi harraboð.

Grundarlagið hjá landsgrannskoðaranum meira enn ivasamt

Men ein nærri kanning vísir, at tað er avgjørt eingin orsök til at taka umrøddu frágreiðing fyri fult. Tað avgjørt besta prógvið er tann grundgeving, sum verður nýtt viðvíkjandi Realinum, sum eisini sambært umrøddu frágreiðing er ein landsogn.

Tá Realurin vísti á, at tá hesin stovnurin var undir danskari lóggávu, var einki krav um, at Realurin skuldi vera á donsku fíggjarlógini, og tað var hann heldur ikki. Og reglurnar í føroysku stýrisskipanarlógini, sum víst verður til, eru tær somu sum í donsku grundlógini.

Til hetta verður sagt í frágreiðingini:
At Realurin í Danmark ikki varð tikin við í finanslóg ella statsroknskapin hevur ongan týðning fyri viðgerðina ber. At danskir myndugleikar forbróta seg móti ásetingum í grundlógini um finanslóg og statsroknskap kann ikki rættvísgera, at landsstýrið forbrýtur seg ímóti ásetingum í stýrisskipanarlógini um somu viðurskipti.

Tað er ikki smávegis sjálvsálit hjá einum hissini føroyskum embætismanni, sum enntá ikki er lögfrøðingur, at hann skal leggja allar danskar myndugleikar

undir at hava forbrotið seg móti egnari grundlóg í hálva øld, tí teir ikki hava fylgt hansara "serfrøði"!

Vinumálið hevur beinini á jørðini

Afturat hesum kemur, at hetta mál er viðgjørt í Vinnumálaráðnum av einum veruligum lögfrøðingi. Hann heldur ikki, at í hesi frágreiðing er talan um nøktandi grundarlag fyri avgerð hjá tingi og landsstýri.

Vinumálastýrið hevur eisini gjørt tað einasta rætta, og tað er at kanna og viðgera hetta mál til lítar. Setast skal ein arbeiðsbólkur at endurskoða ALS. Hesin bólkur skal eisini viðgera og kanna júst hendan spurning og skal lata álit frá sær um hetta mál til ólavsøku.

Ymsir leistir til loysn av sama máli

Harvið skuldi friður verið um hendan spurning inntil víðari, og almennu ráðini kundu farið í holt við at loysa dagsins trupulleikar, har tað man vera iva-leyst at triva í.

Men í seinastu viku varð nevndin í Forskotsgrunninum boðsend at koma út í Fiskimálaráðið. Nú vísir tað seg, at hini ráðini undir landsstýrinum nú arbeiða í óðum verki at gera eitt lógarverk, sum í hesi tingsetu kann tilfriðstillast landsgrannskoðaran. Og - fyri at kunna verða lagt fram - skal tað vera liðugt um ein mánað.

Tískil verður í hesum pinkusamfelagnum arbeitt við minst tveimum leistum og tveimum tíðarásetingum fyri at greiða sama mál. Í staðin fyri at greiða hetta undir einum, situr nú hvørt ráð í sínum lagi fyri at finna útav eini loysn á hesum meira ella minni uppfunna trupulleika. Og so mugu onnur átrokandi mál koma í aðru røð.

Hvør er heimildin hjá landsgrannskoðaranum?

Men á fundinum í Fiskimálaráðnum varð spurningurin reistur um heimildina hjá landsgrannskoðarastovninum, sum eisini umfatar fyra løgtingsmenn, at virka sum óvasti myndugleiki í útlegg-ing av stýrisskipanini. Eingin av embætismonnunum, sum vóru til staðar, kundu geva nakað sum helst svar uppá hendan spurning.

Vit hava roynt at hugt eftir í lógarverkinum fyri grannskoðan av landsroknskapinum, og her er ikki nevnt eitt orð, sum beinleiðis kann geva eina slíka heimild.

Vit hava hugt eftir viðmerkingum til verandi lóg, sum er frá 1999. Her eru víst nakrar almennar viðmerkingar um nýggju stýrisskipanarlógina. Men ítøkiligar viðmerkingar til sjálva lógina eru

ongar, sum geva ábending um hendan myndugleika, sum landsgrannskoðarun útinnir, og sum fær sjálvt løgmann at skelva í brókunum, so hann hvørki veit út ella inn.

Vit endurgeva brot úr uppskotinum, sum "i en nøddeskal" skuldi lýst uppgávurnar hjá landsgrannskoðaranum. Alt útyvir hetta er ivasamt, og tað serstakliga á hesum grundarlagnum.

Samandráttur av nýskipanum í lógaruppskotinum

Nýskapandi við hesum uppskoti í mun til galdandi reglur er, at:

- reglurnar viðvíkjandi grannskoðan av landsroknskapinum og roknskapum hjá landsstovnum, verða tillagaðar Ll. nr. 33 frá 23. mars 1994 um landsins almenna roknskaparhald v.m. og Ll. nr. 103 frá 26. juli 1994 um stýrisskipan Føroya
- "vanlig" fyrisitingargrannskoðan verður áløgd roknskapargrannskoðanini
- landsstýrismaðurin skal lata løgtingsgrannskoðaranum og Landsgrannskoðanini eina frágreiðing um frávík millum játtanar- og roknskapartøl innan 6 mánaðir eftir fíggjarárslok
- Formanskapur løgtingsins fær ábyrgdina av at stíla fyri roknskapargrannskoðanini, og tilnevnið formanskapurin ein óheftan Landsgrannskoðara .
- Grannskoðanardeild landskassans (interna grannskoðanin) verður formliga tikin av.
- ein og hvør kann krevja at fáa høvi at kunna seg um ávísar frágreiðingar frá grannskoðanini til løgtingsgrannskoðararnar
- løgtingsgrannskoðararnir og Landsgrannskoðanin kunnu krevja at fáa til kanningar roknskapur hjá ymiskum stovnum, feløgum o.ø. sum fáa stuðul v.m. frá landinum
- ein lógarfest svarfreist er ásett fyri skriv og viðmerkingar frá grannskoðanini
- ein lógarfest tíðarfreist er ásett fyri, nær roknskapargrannskoðanin skal lata løgtingsgrannskoðaranum frágreiðingar um grannskoðanina
- ein lógarfest tíðarfreist er ásett fyri, nær løgtingsgrannskoðararnir skulu leggja roknskapur fyri løgtingið til samtyktar.

Eftirlitsuppgávan samb. lógini.

Eftirlitsuppgávurnar sambært §§ 4, stk. 3 og 7, stk. 2 fevna um at ansa eftir:

- at roknskapurin er rættur, t.v.s. at allar inntøkur og útreiðslur eru settar í roknskapin, og at bæði inntøkur og útreiðslur eru hóskandi skjalprógvaðar. Her verður ansað eftir, um skjøl eru góðkend, konterað og bókað í tráð við galdandi bókhalds- og roknskaparreglur.
- at tær avgerðir, sum roknskapurin fevnir um, eru samsvarandi veittum játtanum, galdandi lógum og fyriskipanum, verandi avtalum og vanligum siði.
- at tað er hóskandi atborið fíggjarliga í sambandi við umsiting av ognum og viðvíkjandi rakstri av teimum stovnum og tí virksemi, roknskapurin fevnir um.

Vit hava her endurgivið avgerandi partar av viðmerkingunum til galdandi lóg um landsgrannskoðan. Her kann illa finnast nøkur heimild fyri at landsgrannskoðarin er eftirlitsmyndugleiki fyri, um stýrisskipanin verður bildin.

Ring um lýsingar á tlf. 31 15 69 ella send okkum ein teldupost á ff-blað@post.olivant.fo

Her síggja vit eina erna Elsu í Etiopia fyri gott 40 árum síðani við sínum dreingjum. Tað er ikki lætt at síggja, hvør ið er hvør, men tað er Jákup, sum er vinstrumegin.

Tann 15. februar verður Elsa Jacobsen í Norðragøtu 75 ár. Tá hon fylti 70 ár, høvdu eina stóra frásøgn um Elsu, tí verður hetta meira at kalla ein stutt heilsan.

Elsa er dóttir Eliesar Jacobsen, í Tjørnustovu, í Norðragøtu og Sunnuvu f. Heinesen, sum var ættað úr Súnastovu, eisini í Norðragøtu.

Tey vóru ikki færri enn 13 systkin, har Elsa so hevur verið í eldra endanum. Enn eru tey 11 á lívi, Absalon og Maria eru deyð.

Elsa gjørdist í fyrsta umfari sjúkrasystir og síðani jarðamóðir. Í 1960 fór hon til Etiopien sum trúboðari. Har virkaði hon í 30, og gjørdist hetta hennara lívsstarv.

Hennara virksema har niðri hevur knýtt Føroyar, og serliga Gøtu, nógv saman við Etiopien. Hetta tilknýti gjørdist heilt serligt av eini serligari orsök.

Tá Elsa fór til Etiopien, var hon einsamøll og kundi tískil vera heilt frí í sínum arbeiði. Men longu árið eftir, at hon var komin, møtti ein pápi upp á klinikkin við tveimum nýføddum tvíburadreingjum. Ørindini vóru, um Elsa kundi taka teir til sín. Mamman var deyð undir føðingini, so dreingirnir høvdu øll "odds" ímóti sær. Lutvíst var tað óeydna við tvíburum; afturat hesum kom, at teir vóru jú orsøkin til, at mamman var deyð, og tískil áttu teir heldur onga mammu, sum kundi taka sær av teimum.

Hetta var als ikki við í ætlanunum hjá Elsu. Men havandi í huga alternativ-ið, endaði tað við, at Elsa gjørdist mamma teirra. Tískil hava fleiri ættarlið av gøtubørnum, og eisini verða gjørdist heilt serligt av eini serligari orsök.

Elsa Jacobsen 75 ár

Seinastu árin hevur tað verið møguligt at fylgja teimum persónliga. Teir hava nevniliga búð í Gøtu saman við konum sínum. Her hava tey øll arbeitt á flakavirkinum, so tey kunnu vinna sær pening fyri at kunna skapa sær eina betri tilveru heima í Etiopien. Sagt verður eisini um tey, at tey eru bæði røsk og hugalig.

Elsa er rættiliga komin til rættis í sín leikluti sum mamma. Hon hjúklar um sínar dreingir og teirra konur, og tað er ein fragd at síggja hennara umsorgan. Og hesa umsorgan er øll familjan um.

Samstundis sum Etiopia á hendan hátt er sett á landkortið í Føroyum, so eru Føroyar eisini settar á landkortið í Etiopia. Her hevur Elsa, saman við øðrum trúboðarum, gjøgnum 30 ár veitt sovæl andliga sum tímiliga hjálp, har tørvurin hevur verið ómetaliga stóur.

Elsa hevur eisini í Etiopia upplivað ein part av heimssøguni. Hon hevur virkað undir gamla keisaranum Halei Selassie, og hevur upplivað kommunistiska valdsyvirtøku av einum landi, har hon eisini hevur sæð, hvørjar ræðuleikar ein slík stýrisskipan kundi føra við sær - og so hevur Elsa eisini upplivað fallið hjá somu kommunismu. Hetta sama hava Jákup og Jóhannes og teirra eisini upplivað.

Sigast kann um Elsu og øll hennara systkin, at tey eru sjáldsama ættarkær. Tað er nærur óhugsandi at koma norður til Gøtu uttan at fara inn á gólvið. Her fólir ein seg afturfyri rættiliga sum heima. Tað gongur ikki long lóta, áðrenn drekkamunnurin er á borðinum. Somu

royndir havi eg havt, tá eg havi vitjað systkini aðra staðni í landinum. Ikki minst er hetta komið væl við, tá ein hevur verið "strandaður" í Vágum at kunna havt systrina, Petru, á Vatnsøyrum at fara til.

Annars kann sigast, at Elsa var longu við at skriva søgu, tá hon varð doypt sum barn. Hon og Oddfríður Gregsen vóru nevniliga tey fyrstu, sum vórðu doypt eftir

føroyskum rituali, og vórðu tey doypt í sama vatni. Hetta merkir, at Oddfríður eisini júst er blivin 75 ár, og skal eisini verða ynskt honum tillukku. Tey bæði hava hvør í sínum lagi verið virðilig umboð fyri Gøtu.

Higani skal verða ynskt Elsu hjartaliga tillukku við teimum 75 árunum. Elsa er ein serstøk persónligheit. Hon hevur avgjórðan hugburð um andalig/etisk viðurskifti,

og hon heldur seg ikki aftur at føra síni sjónarmið fram, har hon fær møguleika til tess.

Føðingardagurin verður hildin við opnum húsi í Missiónshúsinum við Landavegin frá kl. 18, har vit uttan iva verða mong, sum vilja ynskja Elsu, og ikki at gloyma dreingjunum hjá henni, tillukku.

Óli í Tjørnustovu

Aðalfundur

Ársaðalfundur Starvsmannafelagsins verður leygardagin 22. februar 2003 kl. 13.00 í Havnar Klubba.

Skrá:

- Frásøgn formansins frá
 - farna ári og
 - virki felagsins framyvir.
- Framløga av grannskoðaðum roknskapum til góðkenningar.
- Lógarbroytingar
- Møgulig uppskot frá limum og nevnd.
- Ásetan av limagjöldum.
- Val av nevndarlimum og tveimum tiltakslimum.
- Val av roknskapargrannskoðara og tiltakslimi.
- Ymiskt.

Limir, sum vilja hava uppskot til umrøðu á aðalfundinum og mógulig lógaruppskot, mugu senda nevndini hesi í seinasta lagi **leygardagin 15. februar 2003**.

STARVSMANNAFELAGIÐ

Aðalfundur

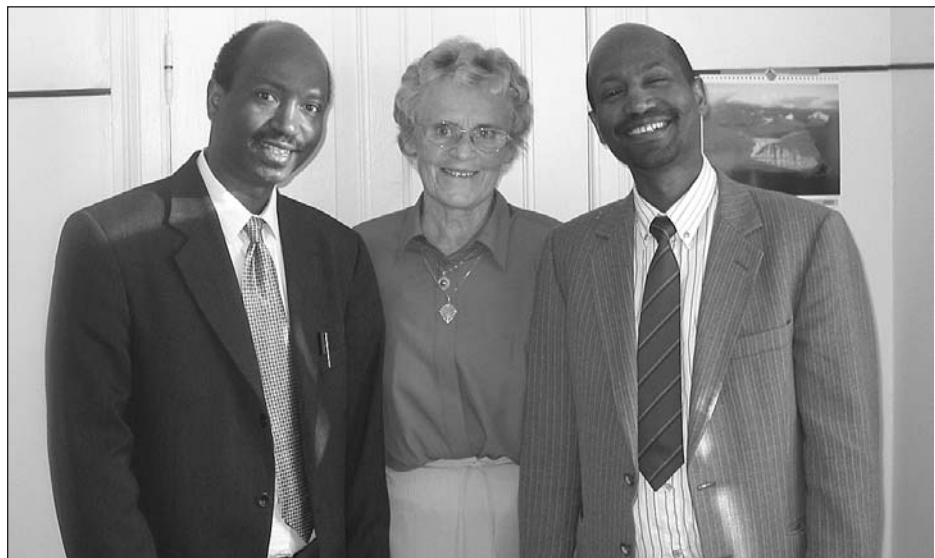
Ársaðalfundur í Eftirlønargrunni Starvsmannafelagsins verður beint eftir aðalfundin Starvsmannafelagsins í Havnar Klubba 22. februar 2003.

Skrá:

- Frásøgn um virki grunnsins í farna roknskaparári.
- Framløga av grannskoðaðum ársrokniskapi til góðkenningar.
- Val av nevndarlimum.
- Ymiskt.

Limir sum vilja hava uppskot til umrøðu á aðalfundinum og mógulig lógaruppskot, mugu senda nevndini hesi í seinasta lagi **leygardagin 15. februar 2003**.

NEVNDIN

Og her síggja vit eina erna Elsu - meira enn 40 ár seinni - heima við hús í Gøtu saman við sínum dreingjum. Tað er framvegis ringt at síggja, hvør er hvør, men rekkifylgjan er tann sama sum á bini myndini.

P/f Jógvan Weihe

Heil- og smásøla

Vit hava m.a:

- Nylon
- Skeiðhúkar
- Pilkar
- Snellustroppar
- Svøvlar
- Lodd
- Kryvjingarknívar
- Rognaknívar
- Rognaposar

...stórt úrval av fiskireiðskapi til norðhavsróðurin

Staravegur 15 · Tlf: 31 38 97 · Fax: 31 38 83
T-postur: jwimport@post.olivant.fo
Heimasíða: www.jogvan-weihe.fo

Grímur Kamban og Kalsevni aftur í flotán

Nýggi "Grímur Kamban".

Tað má sigast um teir hjá Poul Hansen, at teir eru nakrir knassar. Teir hava í ártíggir verið í fremstu røð at útvega okkum nýggj fiskiskip og at royna nýggjar leiðir.

Vit hava júst havt eina frásøgn um línubátatíðina. Sum kunnugt var "Vesturhavið Blíða" fyrsta línuskipið, og tað kom til Føroyar við árslok í 1956. Men teir hjá Poul Hansen vóru næstir við ikki færri enn tveimum línubátum í 1957, og vóru teir "Brestir" við Júst í Túni sum skipara, og "Beinir" við Eiler Jacobsen sum skipara. Sovæl skip sum skiparar mugu í dag roknast sum ein partur av okkara fiskivinnusøgu.

Og teir vóru teir fyrstu,

sum lögdu um til kraftblokk við "Brestir" í 1962, og slóðaðu harvið fyrri hesi vinnu, sum hevur givið okkara samfelagi so nógv.

Teir hjá Poul Hansen vóru eisini millum teir fyrstu, sum fóru at fiska ísfisk undir Føroyum við trolara uppá at landa í Føroyum. Hetta var við "Mýlingi", sum siglir enn. Poul Hansen er farin, og tað sama eru flestu synir hansara. Men Aksel er "still going strong". Hann er 79 ára gamal og hevur júst tikið stig til at endurnýggja trolaraflotan hjá teimum. Hetta er gjørt við teimum nýggju gomlu trolarunum "Kalsevni" og "Grímur Kamban", sum komu á Havnina í síðstu

vikuni úr Íslandi, har teir eru keyptir. Hóast skipini ikki eru nýggj er greitt talan um betri skip, og harvið um betri umstøður hjá fiskimonnum. Vit vilja ynskja tillukku við teimum.

Bert nøvnini vekja gomlu minni hjá "okkum gomlu" í bransjuni. "Kalsevni" er tann fjórði í røðini. Tann fyrsti var ein síðutrolari, har Andris í Hvannasundi var skipari. Hesin trolarin varð umleiddur í 1960 avloystur av "Brandi Sigmundarsyni", sum Andrias eisini fordi. Tann næsti "Kalsevni" var ein línubátur, sum varð umbygdur til kraftblokk eins og nógvir línubátar tá. Hann sakk við Mjónanes seinast í 60-unum á

Nýggi "Kalsevni".

veg til Fuglafjarðar at landa. Tann triði Kalsevni var "Ingo", sum varð keyptur frá svenska heimsmeistararnum í nevaleiki Ingemar Johannson. Hann riggaði ongantíð nakað serliga væl og varð rættiliga skjótt seldur av landinum aftur. Og nú hava vit aftur ein Kalsevni, sum kann føra arvin víðari.

"Grímur Kamban" var eitt av fyrstu línuskipunum, og kom hann til Føroyar í 1959, sum triðja línuskipið hjá reiðarinum. Skipari var Wolfgang Andreassen. Í 1964 fór ein 20 ára gamal gøtudrongur við "Grími Kamban", og kallaðist hann Óli Jacobsen, sum tiskil eisini hevur verið í reiðarinum hjá Akseli. Wolfgang fortaldi eisini um tann heiður at fáa ein slíkan línubát at føra. Minnst hann siga, at tað var sum "at vera næstur kongi".

Seinni gjørdist Brynjálvar Petersen skipari. Og hann var eisini skipari, tá "Grímur Kamban" fór á kraftblokk í 1966.

Sigast má, at tann fyrri "Grímur Kamban" fekk ein ódámigan enda. Hann varð seldur til Danmarkar, tá danir fóru at upp-

byggja sín kraftblokkafloata. Nakað seinni varð hann tikin av amerikan-sku myndugleikunum sum narkosmuglaraskip. Síðan tá er einki frætt frá hesum skipi.

Men nú kunnu vit fegnast um at hava fingið hesi

bæði stásiligu skipini í flotán. Hetta er eitt prógv um, at fiskiskapur ber til undir Føroyum, og at menn hava mót uppá at seta seta seg fyrri tann vága, sum tað altíð vil vera at fáa nýggj skip.

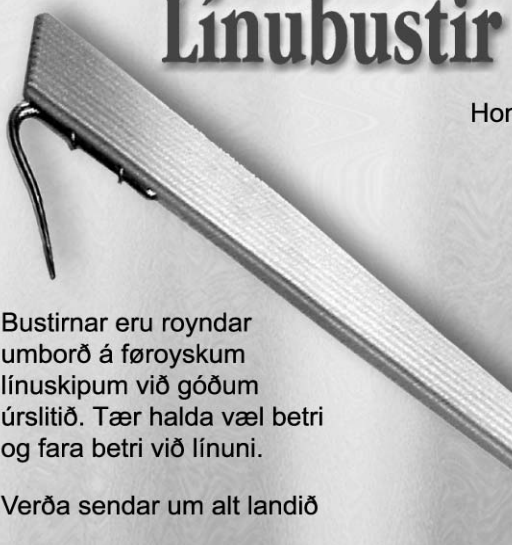
Meðan javnaldarnir hjá tí 79 ára gamla Aksel Hansen njóta sína pensjonistatilveru keypir Aksel nýggj skip og er hervið við til at menna føroyska fiskivinnuna eins og hann hevur gjørt alt sítt liv. Aksel var seinast í 1960 eisini formaður í Føroya Reiðarafelagi. Hann dugdi væl at siga "nei" tá! Men sum frá er liðið hevur bildnast væl bæði hjá reiðarum og fiskimonnum, og hetta kunnu báðir partar bert fegnast um.

Her er "Kalsevni" avmyndaður frá "Grími Kamban". Veðrið var meira at kalla vánaligt, men skipini bóru seg væl.

Línubustir og goggar

Hondbundin føroysk línubust og hondgjørdir goggar

Bustirnar eru royndar umborð á føroyskum línuskipum við góðum úrslitið. Tær halda væl betri og fara betri við línuni.

Verða sendar um alt landið

Bílegging:
tlf: 424034 · 423002 · fartlf: 213317

Fløttislið
(limur í Føroya Blindafelag)

MAN B&W Diesel A/S

Umboðið · Ernst Reinert

Alpaha Diesel motorar og eykalutir

Undir Glæðsheyggi 10
FO-100 Tórshavn · Føroye Islands
Tlf: +298 31 33 84 · Fax: +298 31 30 64

Samrøða við Onnu á Váli

Tá Anna glaðaði fyrri grind í Norðradali

FF-blaðið hefur verið inni á gólvinum hjá Onnu á Váli í Havn. Anna er uppvaksin í Norðradali og hon kennir sum fáur, hvussu

umstøðurnar hava verið á bygd, og hvussu stríggjð, men eisini innihaldsríkt, hetta hefur verið. M.a. hefur Anna glaðað fyrri grind.

At taka úr
blaðnum

Síðurnar 11,
12, 17 og 18
kunnu takast
úr blaðnum

Anna er fødd 5. november í 1920 og er tískil 82 ára gomul. Men sera skilagóð er hon, og tey eru ikki mong, sum hava roynt so nógv at tí gamla bygðalívinum í tann mun sum hon. FF-blaðið heldur tað vera sera týðningarmikið at fáa fest lívsroyndir hjá fólki sum Onnu á blað, so hesar kunnu varðveitast fyrri eftirtíðina.

Foreldrini hjá Onnu vóru Katrina Simonsen og Óli Reinert, sum bæði vóru ættað úr Norðradali, men tey búðu í Tróndargøtu í Havn.

Tey vóru 6 systkin, Hanna, Hans, Nele, Oleva, Símin, og so var ein genta inn ímillum, sum doyði heilt lítil. Afturat teimum kemur so hálvsysturin Jona.

Mamman doyði, tá yngsta barnið bert var 2 mánaðir gamalt. Sagt var, at hon hevði fingið lungnabruna, sum ikki var óvanligt hjá barnakonum, um tær komu í kulda stutt eftir føðingina. Hetta var áðrenn penisillinið var uppfunnið, so sjálvt lungnabruni kundi vera deydilig sjúka. Katrina kom á sjúkrahúsið, men kom ikki livandi heim aftur. Hon doyði tó so knappliga, at Anna heldur, at hon má hava fingið blóðtøpp ella líknandi. Hetta hendi í 1924, tá Anna var

4 ára gomul.

Sjálvt um Anna var so ung, tá hon fór úr Havnini, hefur hon kortini onkur minni frá síni tíð sum havnargenta. Og hetta var frá jolunum, tá hon var trý ára gomul. Tá skipaði jarðarmóðurin Hansina, kona Tummas í Fjósi, fyrri jólahaldi fyrri børnum, sum hon metti ikki at vera so væl fyrri. Hetta minnst Anna sum eina ógloymandi hendring.

Leidd til Norðradals

Tað var sjálvsagt ikki lætt hjá einum einsamallum pápa at sita eftir við einum so stórum barnaflokki. So ráðini vóru, sum var tað vanliga tá í tíðini, at børnini fóru til skyldfólk at vera. Øll børnini uttan tveir av dreingjunum fóru til onnur at vaksa upp. So tað varð avrátt, at Oleva og Anna skuldu fara til Norðradals at vera. Á jolunum fóru tískil pápin saman við Dia gubba, Andreas Samuelsen, bakara, í Horni, til Norðradals við báðum systrunum. Tey leiddu Onnu millum sín, meðan Oleva varð borin í leypu.

Hetta var sjálvsagt ein stór broyting at fara úr Havnini til Norðradals, og Anna minnst, at hon græt, tá hon sá Stiðjafjall,

Anna á Váli.

tí tað sá so ógvusligt út. Oleva fór til ommuna og abban á Fløtum at vera. Anna fór í fyrsta umfari til Símun mammubeiggjan og konu hansara Dortheu, sum var úr Kollafirði. Tey áttu frammanundan sjeið børn.

Dorthea skuldi fara til Kollafjarðar at vitja várið eftir, at Anna var komin. Hon hevði triggjar dótur við. Tískil vóru fleiri børn, sum pápin skuldi ansa, eftir í húsinum.

Dorthea man hava hildið hetta at verið ríkiligt fyrri pápan, so hon spurdi Óla Reinert, sum var systkinabarn pápa Onnu, og konu hansara Josefinu, um Anna kundi vera har, til hon kom aftur. Og tað

var leyst og liðugt. Har búði eisini pápi Óla og fastir Óla, Lotta, sum vanliga varð kallað gumba.

Óli skrivaði sálmar og kærleikssøgur

Tað skal sigast, at Óli Reinert var ein merkisverdur persónur. Hann hevði sannar skaldagávur. Hann yrkti ein hóp av sálum, sum tað eisini sæst í Songbók Guds Fólks. Hann gav á ellisárum sínar sálmar út, og teir vóru ikki færri í tali enn 175. Men hann skrivaði eisini søgur. Anna plagdi at skriva niður fyrri hann, og hon sigur, at talan var um tær vakrastu og mest spennandi kærleikssøgur. Hesar vórðu tó ikki útgivnar, og Anna veit ikki um nakað handrit framvegis er til.

Óli hevði so so ótrúligan áhuga fyrri seyði, og hann skrivaði nógv niður, eisini ættartalvur hjá seyðinum. Hanus úr Leynum kom ofta at vitja. Tá kundu teir sita ein heilan dag og tosa um seyð. Anna var verandi hjá Óla og Josefinu, sum tískil gjørdust hennara fosturforeldur. Tey bæði fingusjeið børn. Anna var tann elsta, sum tað áttanda, so hon byrjaði ung sum stórasystir og dadda.

Norðradalur var ein lítil bygd. Tað vóru trý hús heima í Garði, og afturat hesum vóru trý hús uttan fyrri Gjóinna. Tískil vóru seks hús í bygdini. Bóna-

garðarnir vóru tveir Niðristovu og Uppistovugarður.

Men her lá væl fyrri at hava jarðabrúk. Havnarmaðurin Viggo Lützen búsettist í Norðradali við síni norsku konu og legði stórt gerði inn. Tað var ikki nógvur útróður í Annusa tíð, men frammanundan var nógv røð út. Teir plagdu tá at avreiða vesturi í Vágum. Men Norðradalur var óhøgligt útróðrarpláss. Drátturin var sera brattur, so bert tað at fáa bát til haldar var eitt stórarbeiði.

Tað hevði verið handil í Norðradali, men hann var ikki har, tað Anna minnst.

Baptistur uppisitari hjá prósti

Tað var tað serliga við garðinum hjá Óla Reinert, at hann var próstagarður, og Óli festi ikki fyrr enn aftaná gráubók í 1936, sum kom við uppskotum um umskipan av jarðarvídurskiftum á hesum økinum. Tískil var Óli uppisitari hjá prósti ta tíðina Anna minnst í Norðradali. Her skuldi gjaldast munandi hægri leiga enn hjá kongsbóndum. Samb. Dánjal Bærentsen var leigan fyrri próstagarðin kr. 600 móti kr. 150 fyrri tilsvarandi kongsgarðar.

Hetta var ikki smávegis. 600 kr. var jú ein ársløn hjá einum fiskimanni. Ein seyður kostaði fyrst í øldini 6 krónur, so tað var ein heil gonga, sum fór bert til leigu.

Annars minnst Anna, at Óli einaferð árliga hevði ørindi til próstin og var hetta uppundir jól. Helst hava ørindini verið at avrokna. Men heimaftur hevði Óli altíð jólapakka frá prósti.

Hin garðurin í Norðradali var eftir somu skipan ogn hjá fútanum.

At fara til handils - 3 tímar hvønn vegin

At fáa vøru og at sleppa av við framleiðsluna var ikki bert sum at siga tað. Ein máti var at leiga bát

úr Havnini við vørum suður um Kirkjubønes. Hetta lat seg bert gera í bestu líkindum. Og tað var eitt grúligt knoss at fáa mjølsekkirnar upp á bakkan og til hús. Tað mest vanliga var at fara til Havnar við rossi. Farið varð við ull, og komið varð aftur við vøru. Tað var einki við at ríða. Gingið var saman við rossunum.

Túrurin til Havnar tók triggjar tímar hvønn vegin. Viðhvørt var neyðugt at fara um Norðrara Skarð, tá tók tað longri tíð. Ein Havnartúrur tók tískil ein heilan dag. Um veturin var fari í myrkri og komið aftur í myrkri.

Meginparturin av sambandinum við umheimin gekk um Sund, men nakað høvdu tey eisini at gera við Kaldbaksbotn. Tey bestiltu vøru frá Nap. Nolsøe, keypmanni í Kaldbak. Hesar vóru ferdar inn í Kaldbaksbotn. Men her var øgiliga bratt og tungt at fáa vøruna til haldar.

Parkeraðu rossið í "Syðradali" á Dalavegnum

Tá tey komu til Havnar úr Norðradali við rossinum, var "Syðradalur" teirra fasta støð. Hetta var ovasta hús á Dalavegnum tá. Her búðu Anna og Hanus Christiansen. Tey høvdu verið uppisitarar í Syðradali hjá Rhode presti, men vórðu uppsøgd av honum. Tey flutti til Havnar, og hús teirra varð kallað "Syðradalur".

Fremsta endamálið við at støða á í "Syðradali" var at skifta skógvar. Tað bar jú ikki til at fara oman í býin í somu skóm, sum tey høvdu gingið í allan vegin av Norðradali.

Anna tekur til, hvussu væl móttikin tey vórðu í "Syðradali". Ikki bæði av teimum gomlu, men eisini av soninum Harald, sum var ein framúr urtagarðsmaður.

Fyrstu tíðina fór Anna ofta einsamøll til Havnar, men so hvørt fostursystkini vuku til komu tey eis-

Foreldrini hjá Onnu, Óli og Katrina.

ini við. Og tey finga altíð eina góðan bita, rugbreyð við viðskera, í "Syðradali". Og tað sama var, tá tey fóru avstað aftur um tíð var til tess.

Onkur av rossunum høvdu hug at ræðast bilarnar í Havn, hóast teir vóru fáir tá. Men so vórðu tey "parkerað" í "Syðradali", har tey finga hoyggj og vatn, og ansað varð væl eftir teimum.

Anna hevur alt gott at minnst teimum í "Syðradali" vegna teirra blíðskap og hjartalag, og tey eiga eisini at vera ein partur av hesi søgu.

Frá glaðing til farteleson

Tað var telefon í einum húsi. Og henda varð brúkt til eina serliga uppgávu, sum betri enn nakað annað dømi vísir menningina í samskiptismöguleikunum í Annusa tíð. Tá grindaboð vóru, varð ringt til stöðina í Norðradali. Tá var uppgávan hjá teimum at glaða boðini víðari til Kolturs, har eingin telefon var komin. Glaðast kundi í trimum ymiskum stöðum niðri á bakkanum. Tað sást á staðnum har glaðað var, hvar grindin var. Glaðingin fór fram við at brenna gamalt hoyggj. Tað kundi saktans vera eitt sindur vátt, tí tá gjørdist meira av royki, og boðini sóðust betri í Koltri.

So Anna hevur upplivað allar samskiptishættir frá glaðing til hennara ommubørn nú uttan iva hava farteleson, sum ger tað møguligt hjá teimum at koma í samband við allan heiminn eftir sekundum.

Jólini

Anna minnst ikki minst jólini, ið var ein rættilig høgtíð. Tað mest spennandi var, tá jólatræið varð pyntað. Jólatræið kom úr Havn. Og fosturpápin læsti seg inni í stovuni at pynta jólatræið. Her máttu børnini ikki sleppa frammat fyrr enn liðugt var at pynta. Onkuntíð royndu børnini at lúra gjøgnum lyklarholið fyri at síggja tað undur, sum var teimum í vænti. Men tá pápin varnaðist tað, typti hann holið. Men tá so var liðugt at pynta jólaaftan, varð hurðin upplatin, og tað var ein herligheit, sum kundi fáa hvørt barnahjarta at hoppa av frøi! Jólaaftan var etin ræstur fiskur. Men jóladag finga tey gás. Og henda dagin sluppu tey meira enn annars at eta so nógv, sum tey orkaðu. So tey nærmast ótu seg um rygg. Jólagávur finga tey

eisini. Fyri ein stóran part slíkt sum tørvur var á, sum t.d. gummistúvlar, men leikur finga tey eisini.

Og so kom jólapakki frá Andreu fastur í Danmark, og var hetta ikki minst at gleða seg til. Hon arbeiddi sum skræddari hjá kendarri skræddarafyrirtøku í Keypmannahavn. So hon koyrði í pakkan so mikið av avskurði av toyi, at hetta røkk langt sum tilfar til klæði, sum Josefina seymaði uppá tey øll.

Sungu til ítriv

Norðradalur var ein sera mentað bygð, sum tað skilst. Ítrivið um veturin var at syngja. Tey sungu fast tvey kvöld um vikuna. Eitt kvöld var tað andaligir sangir, og eitt annað fosturlandssangir, tey sungu.

Annars minnst Anna væl, tá Albert pápabeiggin kom við einum radio. Hetta var jú heilt fantastiskt. Tey fóru heim har at lurta. Men abbin helt, at okkurt annað máttu tey hava at gera í Norðradali, enn "at musika allan dagin".

Í skúla fjórðu hvørja viku

Tað var eisini skúli í Norðradali og tey høvdu ferðalærara. Hesin var vanligi 3 vikur í Hoyvík og Hvítanesi, og síðani eina viku í Norðradali. Tískil ginga tey bert í skúla fjórðu hvørja viku. Men søgan sigur einki um, at tey dugdu minni fyri tað.

Tann fyrsta læraran sum Anna minnst, áðrenn hon sjálf fór í skúla, var Karin Samuelsen. Hana høvdu vit umrøðu av í sambandi við minnisorðini um Sigurd Danielson av Hvítanesi. Hon var ættað úr Kirkjubø, og er kend fyri eftirtíðina, sum tann Karin, sum Hans Andreas Djurhuus yrkti um. Tað segðist, at hann var forliptur í henni, men tey vóru ov ósamd um andalig viðurskipti til at Anna helt, at tað kundi renna saman teirra millum. Anna minnst Karin sum óalmindiliga fitta. Seinni gjørdist Sanna Olsen av Borðuni lærari. Í nærum eitt ár ginga tey als ikki í skúla. Skúlastovan var privat, og tað gjørdist ósemja um leigumálið. Skúlastovan kom so til Óla Reinert, og seinni kom hon til gomlu bóndahúsini niðri í Stovu.

Postur

Annars kom postur tvær ferðir um vikuna. Tað var Tummas Reinert, pápa-

beiggi Onnu, sum var postmaður. Hann kom sjálvandi til gongu og hann røkti eisini Syðradal, sum var nærmasta grannabygd. Kortini tók tað eini trý korter at ganga hagar.

Dagligi dagurin hjá ungari gentu

Sum vanligt tá, fór Anna úr skúlanum 14 ára gomul. Men fyri tað var nóg mikið at gera. Óli Reinert, fosturpápin, var jú bóndi, og garðurin var stórus, heilar 10 merkur. Tey høvdu nógv ungneyt, og einar 5 mjólkikýr. Tað var sjálvsagt ikki bert sum at siga tað at sleppa av við alla hesa mjólk. Men so finga tey sær sentrifugur at taka róman, sum so varð seldur til Havnar.

Men tá Anna var 15 ár, fóru tey at reiða mjólkina til Sunds, hagani hon fór v í ð

mjólkarbátinum til Havnar. Hetta varð gjørt 3 ferðir um vikuna. Hetta tók eisini sína tíð, nevniliga 2 tímar hvønn vegin.

Familjan á Váli á yngri døgum.

Aftanfryi eru børnini frá vinstru: Ólavur, Jóannes, Charlotta og Brita. Frammanfryi Anna og Líggjas. Tað er ein stuttlig søga um navnið Brita. Líggjas og Anna vóru/eru bæði sáttlig og stillfyr fól. Eingin skiljti, at tey góvu yngri dótturini navnið Brita, tí hetta merkir jú nakað tað sama sum ein "grussa". Men Anna segði, at Brita skuldi nokk fara at mótprógva hesa útleggingina av Britunavninum. Anna fekk rætt!

Sangur hevur altíð fylt barnaheim okkara. Bæði pápi okkara, Líggjas, sum nú er heima hjá Harranum, og mamma okkara, Anna, sungu nógv fyri og við okkum. Babba spældi urgu og lærði okkum tíðliga allar sunnudagsskúlasangirnar. Nógvar av hesum sangum tók hann upp á „stálband“.

Mamma elskaði at syngja og ger tað enn. Hugsu vit aftur á barnadagar okkara, tá ið vit komu heim úr skúla ella inn frá spæli, hoyrdu vit altíð, hvar í húsinum mamma var. Okkum nýttist ikki at rópa, um hon var inni, hon sang altíð. Hoyrdu vit ikki sang, ja, so var ikki alt, sum tað átti at vera. Hon kundi eisini vera úti ella hava vitjan av onkrum.

Tey sungu bæði í kóri. Vit lærdu tíðliga sangirnar, tey sungu har, og sum vit vuku til, fall tað okkum náttúrligt at syngja í kóri, fyrst í barnakóri og so seinni í „vaksnakóri“.

Tá byrjað varð at geva plátur út í Føroyum, vóru tey eisini við og sungu fleiri sangir á plátu, serliga babba. Hann var solosangari burturav.

Alt hetta hevur havt sína ávirkan á okkum, soleiðis at sangur gjørdist náttúrligur í lívi okkara. Tey lærdu okkum at elska sang. Tað eru vit ógvuliga glað og takksom fyri, og vit vóru eisini mint um, at Harrin átti rødd okkara! Og Hann átti at fáa fyrsta pláss. Vit royna eftir førimuni at føra hesa sanggleði víðari til okkara børn.

Vit vita, at gávurnar at syngja koma frá Harranum, og Hann vil fegin, at tær verða brúktar til Hansara æru. Foreldur okkara hava dugað sera væl at umtíð hesar gávur, so tær hava verið okkum til stóra gleði og lærdóm.

Í takksemi til Harran og til foreldur okkara og við vón um, at hetta tiltak má verða mongum til signing og Harranum til æru, geva vit hesar sangir út á fløgu og bandi.

Brita, Charlotta, Ólavur og Jóannes

Í 1997 góvu "tey á Váli" út eina fløgu. Hetta vóru børnini og eina sonardóttir hjá Líggjasi og Onnu.

Í einum faldara, sum fylgir við fløguni, lýsa tey foreldrin og teirra samband við sang, og er hetta ein framúr vøkur lýsing.

Hóast FF-blaðið ikki á nakran hátt er eitt tónleikarblað, kunnu vit kortini geva eina lýsing av, hvussu sangtradiónir úr Norðradali og í Svínø eru sameindar á hesi fløgu.

Vit hava longu í greinini greitt frá heiminum, sum Anna kom úr í Norðradali. Fosturpápin Óli Reinert (1887-1974) var ein framúr yrkjari. Men her varð eisini sungið! Teirra ítriv um veturin var, at tvey kvöld um vikuna nýttu tey til at syngja saman. Annað kvöldið fosturlandssangir og hitt andaligar sangir.

Men í Svínø varð ikki minni gjørt burtur úr at syngja. Har finga tey ein so framúr lærara, Hjalmar Hátún. Hann lærði børnini at svimja, sum fyrr umrøtt her í blaðnum. Hann lærði tey eisini at smíða, sjálvur var hann bátasmiðjur. Kona Hjalmar lærði kvinnurnar handarbeiði. Men so lærði Hjalmar eisini børnini í Svínø at syngja, og hann skipaði fyri sangkóri í Svínø. Og her var Líggjas sjálvskrivaður við tí rødd, sum hann hevði.

Jukim Olsen, kendur svínøyingur í Havn, var nakað væl yngri enn Líggjas. Hann greiðir frá, at tá hann saman við teimum smærru børnini fyrstu

ferð boyrdu kórið, stóð Líggjas fyri seg sjálfan. Í fyrstuni bugsaðu tey, at hann mundi vera koyrdur burtur úr, tí hann ikki dugdi at syngja! Men so komu tey eftir, at orsøkin var tann, at hann var einasti bassur. Jukim sigur eisini, at báðir abbarnir hjá Líggjasi vóru framúr sangarar. Eitt systkina-barn Líggjas, Jósup Jacobsen, sáli, var eisini ein framúr sangari. Ein sonur hansara er Óli Jacobsen, á Grømma, sum er nevndarformaður fyri New Tribes Mission.

Jukim sigur annars um Onnu, at tá hon kom til Havnar og fór at syngja í Ebenezer, segði kórleiðarin Jens Guttesen, at hann gjørdist forelskaður í hennara rødd.

So tað er ikki smávegis børnini hava at liva upp til, og tað gera tey so sanniliga eisini.

Óli Samró til Hollands:

Skal sammeta fiskiveiðiskipanir

Óli Samró.

Óli Samró, sum er formaður í fiskidagaskipanini, hevur fingið eina avbjóðing á altjóða støði. Hann skal vera við til at sammeta tær fiskiveiðiskipanir, sum tey ymisku londini hava. Hetta merkir, at vit nú fáa eina almenna sammeting av okkara fiskidagaskipan við ta kvotaskipan, sum tey flestu londini annars nýta.

Tað eru bert fáir dagar síðani, at vir frættu í útvarpinum, at Føroyar er tað landið á norðaru hálvkúlu, sum hevur mest lön-

andi úrslitið at vísa á í fiskiveiðini. Tað vísir ein verkætlan, sum fleiri lond eru saman um. 20 viðurkendir búskaparfrøðingar eru við í ætlanini, og úrslitini hava vakt ans víða hvar.

Einaferð enn eru Føroyar komnar á heimskortið. Hesaferð fyri tað góða, og úrslitið kann gerast slóðbrótandi fyri føroyska fiskivinnu.

Tað eru fiskivinnulondini í ES, sum saman við londunum í norðuratlantshavi og baltalondunum, ið hava tikið seg saman um eina verkætlan at finna felags mál fyri hugtøkunum kapasitetur, veiðitrýst, burðardygg veiða, lønsemi og búskaparlig burðardýgd.

Ein av orsøkunum til góða føroyska úrslitið er føroyska fiskidagaskipanin, vátta Óli Samró, sum hevur verið við í ætlanini.

Tað er hesi ætlan, sum Óli nú skal arbeiða meira við. Óli hevur verið við í einum arbeiðsbólki av búskaparfrøðingum frá

20 fiskiveiðilondum í Evropa, sum umbóða umleið 246.000 fiskimenn. Endamálið við hesum bólki hevur sum sagt verið at fáa til vega hagtøl, sum kunnu sammetast frá landi til land. Og slík hagtøl eru eisini neyðug fyri at kunnu sammeta tær ymisku reguleringsskipanir, sum tey ymisku londini hava.

Upprunin til hugskotið at sammeta tær ymsu fiskiveiðiskipanir komu á einum fundi í FAO, matvørustovninum hjá ST, har ein serfrøðingur fordi fram, at einasta nýtiliga reguleringsskipan var ein kvotaskipan. Serfrøðingurin fordi eisini fram, at víst høvdu summi lond havt fiskidagaskipan, men "ein slík skipan var ein ómøguligheit".

Óli var á fundinum og hevði sum rímligt er eina heilt aðra fatan. Og hetta er endað við, at hann í summar fer til Haag í Hollandi, har hann skal hava sum høvuðsuppgávu at vera við í eini verkætlan,

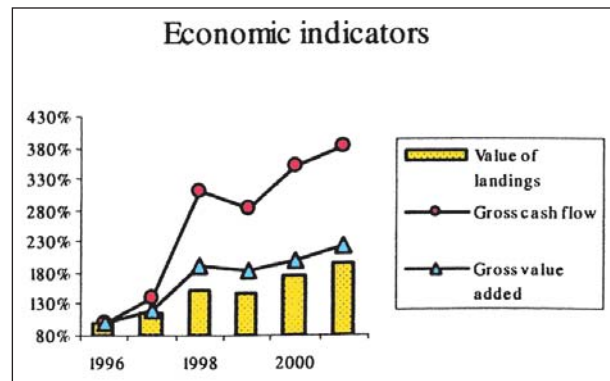
har endamálið er at savna saman tilfar, sum skal nýtast til eina sammeting av teimum ymisku skipanunum. Roknað verður við, at tað verður neyðugt við fullfíggaðum tølum fyri eitt 10 ára tíðarskeið, og verður helst talan um tøl fyri tíðarskeiðið 1998-2008, sum fer at verða grundarlagið fyri samberingini. Hetta er ein uppgávu, sum í fyrsta umfari fer at taka ein 2-3 ár.

Men Óli er so væl fyri, at viðvíkjandi Føroyum hevur hann longu góð tøl at arbeiða við. Og her tekur hann serliga til tølina hjá p/f Beta og hjá Føroya Fiskimannafelag sum framúr grundarlag fyri arbeiðinum.

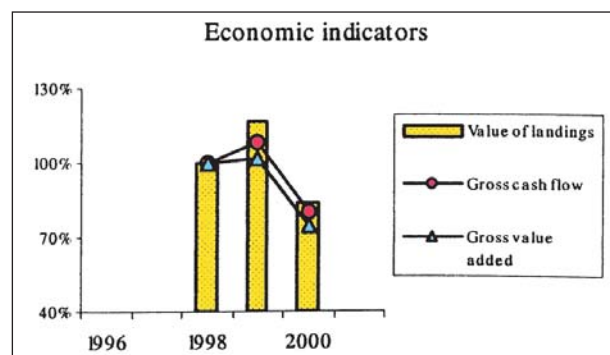
Ein partur av útreiðslunum av hesi verkætlan skal útvegast í Føroyum. Men tá hugsað verður um, at her kunnu vit reka ítøkiligan og sjálvstøðugan "uttanríkispolitikk", skuldi tað ikki verið nakar trupulleiki. Óli sigur, at hann eisini ætlar, at hann skal hava ein fylgibólki í Føroyum, sum kann stuðla honum, og har hann kann leita sær ráð. Í hesum fylgibólki verða Olaf Olsen, Jákup Sólstein og Óli Jacobsen.

Tað er ikki ivi um, at Óli er skikkaður til hetta starv. Tað er neyvan nakar annar, ið hevur granskað so nógv í fíggarstøðuni hjá fiskiflotanum sum hann. Hetta hevur hann

Sjálv frágreiðingin, sum víst verður til, er meira enn 200 síður, og tað ber illa til at fara í smálutir. Vit skulu bert nevna eitt dømi, har Føroyar og Ísland verða sammett.

Føroyar:

Týskland.

Hesar talvir vísa gongdina hjá ísfiskatrolarum í londunum báðum. Tølini tosa fyri seg sjálvi, men tað er beitt greitt, at stórur munur er. Hetta verður best lýst við, at føroyska talvan gongur upp til 430%, meðan tann týska gongur upp til 110%.

ikk bert gjørt til eitt skriviborðsarbeiði. Tað er nevnliga eisini gjørt við beinleiðis sambandi við vinnuna. So hann skal nokk gerast ein góður ambassadørur fyri

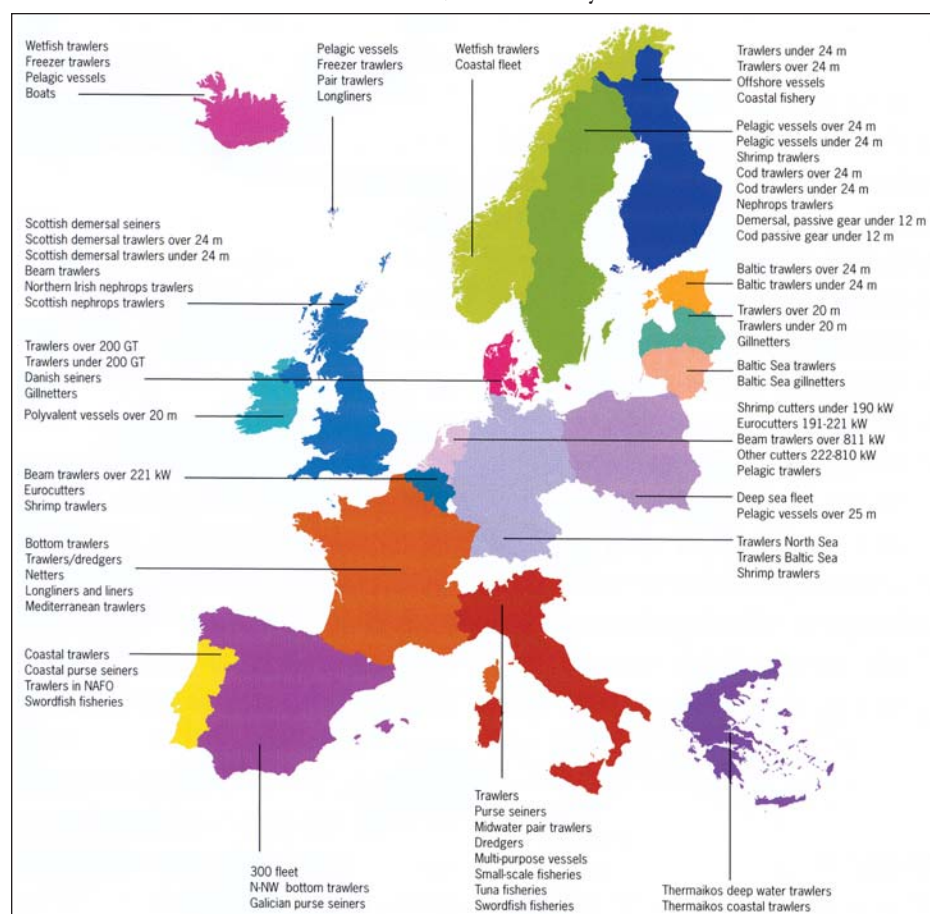
okkum.

Vit ynskja Óla góða eydnu og vænta, at meira verður at frætta seinni.

Economic Performance of Selected European Fishing Fleets

Annual Report 2002

Hetta er forsíðan av teirri frágreiðing, sum setur Føroyar positivt á landkortið í fiskiveiðisambandi.

Hetta eru londini, sum eru við. Tilsílað er fyri hvørt land, hvør reiðskapur er umfataður av kannningini.

Fiskivinna í

Flokkur í Kambsdali.

FF hevur í nógv ár talað fyri, at fiskivinnan fær eitt hóskandi pláss í okkara skúlaverki. Grundsjónarmiðið er, at hjá einum samfelagi sum fyrst og fremst hevur fiskivinnuna at dúva uppá, er tað um-

ráðandi, at allur tann upp-vaksandi ungdómurin fær eina grundleggjandi kunning um okkara lívsgrundarlag, og hetta eigur at verða gjørt gjøgnum skúlskipanina.

Framum onnur er tað

ein annar persónur, sum hevur stríðst fyri tí sama. Tað er Gunvør Hoydal. Hon er upprunaliga studentaskúlalærari, og heilt síðan 70-árinu hevur hon stríðst fyri at fáa fiskivinnuni innivist í hægri

skúlskipanini. Og stórt sæð alla hesa tíð hava Óli Jacobsen og Gunnvør samstarvað á hesum øki, m.a. eisini við norrønum samstarvi.

Í staðin fyri at klaga um, hvat ið ikki er komið burtur úr, skal her verða fegnast um tað, sum er hent á økinum. Vit kunnu fegnast um ein ávísan áhuga hjá fólkskúlanum. Her eru flokkar, serliga í Havn, sum hava sjóvinnu sum serliga breyt. T.v.s. at næmingar hava valt sjóvinnu, og teir hava so nakrar tímar í hesum evni um vikuna. Ein partur av frálærni er at fara á flot! Teir fáa eisini javnan tilfar frá FF, m.a. FF-blaðið.

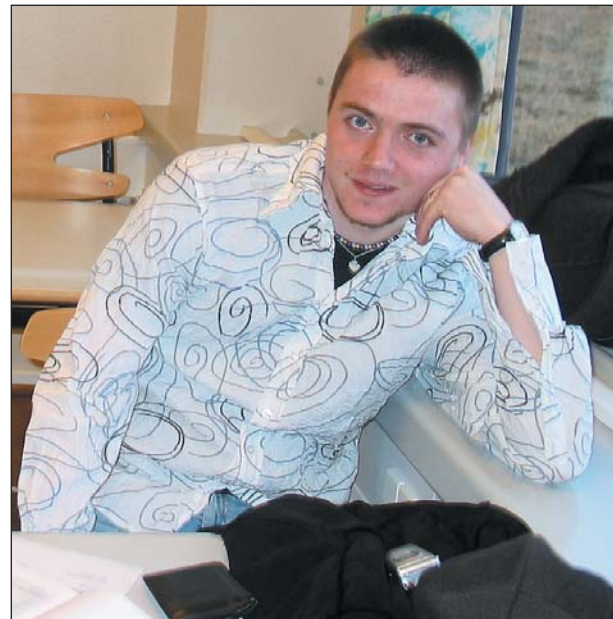
Vit senda eisini blaðið og ársfrágreiðingina til skúlarnar og bjóða teimum klassasett, um tað hevur áhuga. Tað er í hvussu er nakað av áhuga.

Fremst t.b. er Sørin Olsen, úr Klaksvík. Hann hevur nakað við vatn, um ikki sjógv, at gera. Hann er nevniliga svimjivenjari í Gøtu.

2. flokkur í Kambsdali, sum fekk kunning um FF og fiskimenn.

Fótbólturin er eisini umboðaður! Her av kenda GÍ leikaranum Suna Olsen, sum samstundis er ein Jarnskorð-ari.

Tað mest ítøkiliga er handilsskúlin

Men sigast má, at tað mest ítøkiliga á hesum øki er, at á FHS-linjuni á Handilsskúlanum er fiskivinnan ein fóst lærugrein, sum allir næmingar hava. Teir hava tveir tímar um vikuna, og skuldi hetta verið nóg mikið til eina hampiliga góða kunning um fiskivinnuna. Hetta má sigast at vera Heðini Samuelsen, fyrsta stjóra Føroya Handilsskúla eftir umskipanina í 1983, fyri at takka.

Lærari er Gunvør Hoydal, sum eftir nøkur ár í Danmark er komin aftur til Føroya, og hevur hon tikið tráðin upp aftur við

sínum gamla hjartamáli, nevniliga fiskivinna í skúlanum.

Og gamla samstarvið millum Óla og Gunvør er eisini tikið upp aftur. Gunnvør metir tað hava týðning, at FF eigur ein part í hesi frálærni, og at næmingarnir kunnu mæta fólki, sum eru ein partur av fiskivinnuni. Og t.d. í ársfrágreiðingini hjá felagnum er so nóg av kunning um fiskivinnu, at hon kann nýtast sum grundarlag fyri ein part av frálærni.

Tískil hevur Óli í januar mánaði verið í fiskivinnutímum hjá Gunnvør hjá FHS í Handilsskúlanum í Kambsdali og í

Onkur omma er eisini. Her er tað Bodil Kirke, cettað frá Gøtugjógv, búsitandi í Saltnesi. Bodil heldur, at FHS eisini er eitt gott tilboð til ommur, sum nú kunnu hava møguleika at fáa sær eina útbúgving.

Handilsskúlanum

Fiskivinnutími hjá FHS flokki á Føroya Handilsskúla í Havn.

Havn, har greitt varð frá viðurskiftum hjá fiskimonnum, og harvið hjá fiskivinnuni, serliga á sjónum.

Tað eru trýggir flokkar í hvørjum skúla, og verður roknað við uml. 20 næmingum í hvørjum flokki, so eru tað gott 60 næmingar í hvørjum skúla, ella

tilsammans meira enn 120 næmingar, sum á hendan hátt fáa kunning um fiskivinnu.

Hetta er ein hugnalig uppgáva, tí talan er um ein dámligan flokk av næmingum. Her er talan um bæði ung og heldur eldri fólk. Talan er um bæði gentur og dreingir.

Fleiri av teimum hava verið til skips, og kennast við tey evni, sum eru umrødd. Onnur, og tey eru tey flestu, hava ikki praktiskan kunnleika til fiskivinnuna, men tað fáa teir á hendan hátt, so frægt sum heta kann gerast í eini skúlastovu.

Greitt verður frá uppruninum til Fiskimannafelagið og um søguligu gongdina í fiskivinnuni. Síðani verður greitt frá sáttmálum hjá fiskimonnum, sum eru øðrvísi enn hjá øðrum løntakarum, tí fiskimenn fáa lön samb. veiðivirði, meðan onnur fáa lønina í mun til ta tíð tey eru til arbeiðis.

Greitt verður frá teimum ymisku veiðihættunum, og hvussu gongdin hevur verið. Og her er nógv at greiða frá, tí broytingarnar eru jú so stórar, at ein illa kann ímynda sær tað. Hesar broytingar verða serstakliga sjónskar, tá hugt verður eftir inntøkunum hjá fiskimonnum, og hvussu tær hava skift sæð yvir eitt longri tíðarskeið.

Tað er avmarkað, hvussu nógv kann náast eftir tveimum undirvísingartímum. Men nógv kann man lesa seg til í tí útbýtta tilfarinum.

Hetta er tími hjá tí næsta flokkinum.

Hetta er triði flokkurin á Handilsskúlanum í Havn.

Hesi trý hava verið til skips. Tey eru Beinta Rasmussen, Høgni á Lofti, fremst, og Jákup Olaf Thomassen.

Vit hava nakrar myndir úr umrøddu fiskivinnuflokkum, sum vit meta

mugu hava áhuga hjá lesarum okkara. Vit kunnu bert vóna, at gongdin við fiskivinnu í skúla-verkinum fer at taka meira dik á seg. Tað er í

hvussu er vist, at parturin hjá vinnuni skal ikki liggja eftir, um áhugin er hjá skúlaverkinum fyrir at gera meira burtúrur fiskivinnuni.

Gunnvør Hoydal, sum hevur brotið nasar fyrir at fáa fiskivinnu inn í skúlarnar. Sjálv hevur hon eisini skiparaprógv!

Tveir fiskimenn: Eyðun Højbro og Bárður Hansen.

Og betta var seinasti flokkur í Kambsdali, sum stóð fyrir tórni.

Bilpakkar Summarsiglingin 2003

Tórshavn - Hanstholm ella hinvegin						
Lágárstið	Courette	4-koyggju-kamar v. wc/bað innv.	4-koyggju-kamar v. wc/bað útv.	3-koyggju-kamar v. wc/bað innv.	3-koyggju-kamar v. wc/bað útv.	2-koyggju-kamar v. wc/bað útv.
Bilur + 5 fólk	4.900	5.580	-	-	-	-
Bilur + 4 fólk	3.920	4.960	5.600	-	-	7.120
Bilur + 3 fólk	3.220	4.000	-	4.780	5.200	-
Bilur + 2 fólk	2.520	3.040	-	-	-	4.120
Bilur + 1 fólk	1.720	1.960	-	-	-	2.520

Tórshavn - Lerwick ella hinvegin						
Lágárstið	Courette	4-koyggju-kamar v. wc/bað innv.	4-koyggju-kamar v. wc/bað útv.	3-koyggju-kamar v. wc/bað innv.	3-koyggju-kamar v. wc/bað útv.	2-koyggju-kamar v. wc/bað útv.
Bilur + 5 fólk	2.500	3.100	-	-	-	-
Bilur + 4 fólk	2.000	2.480	2.880	-	-	3.520
Bilur + 3 fólk	1.640	2.000	-	2.420	2.660	-
Bilur + 2 fólk	1.280	1.520	-	-	-	2.040
Bilur + 1 fólk	880	1.000	-	-	-	1.260

Tórshavn - Seyðisfjørður ella hinvegin						
Lágárstið	Courette	4-koyggju-kamar v. wc/bað innv.	4-koyggju-kamar v. wc/bað útv.	3-koyggju-kamar v. wc/bað innv.	3-koyggju-kamar v. wc/bað útv.	2-koyggju-kamar v. wc/bað útv.
Bilur + 5 fólk	4.200	5.000	-	-	-	-
Bilur + 4 fólk	3.360	4.000	4.560	-	-	5.760
Bilur + 3 fólk	2.740	3.220	-	3.880	4.240	-
Bilur + 2 fólk	2.100	2.420	-	-	-	3.300
Bilur + 1 fólk	1.400	1.560	-	-	-	2.000

Tórshavn - Bergen ella hinvegin						
Lágárstið	Courette	4-koyggju-kamar v. wc/bað innv.	4-koyggju-kamar v. wc/bað útv.	3-koyggju-kamar v. wc/bað innv.	3-koyggju-kamar v. wc/bað útv.	2-koyggju-kamar v. wc/bað útv.
Bilur + 5 fólk	3.600	4.400	-	-	-	-
Bilur + 4 fólk	2.880	3.520	4.000	-	-	4.800
Bilur + 3 fólk	2.320	2.800	-	3.280	3.520	-
Bilur + 2 fólk	1.760	2.080	-	-	-	2.720
Bilur + 1 fólk	1.160	1.320	-	-	-	2.000

Tórshavn - Seyðisfjørður ella hinvegin						
Lágárstið	Courette	4-koyggju-kamar v. wc/bað innv.	4-koyggju-kamar v. wc/bað útv.	3-koyggju-kamar v. wc/bað innv.	3-koyggju-kamar v. wc/bað útv.	2-koyggju-kamar v. wc/bað útv.
Bilur + 5 fólk	4.200	5.000	-	-	-	-
Bilur + 4 fólk	3.360	4.000	4.560	-	-	5.760
Bilur + 3 fólk	2.740	3.220	-	3.880	4.240	-
Bilur + 2 fólk	2.100	2.420	-	-	-	3.300
Bilur + 1 fólk	1.400	1.560	-	-	-	2.000

Treytin fyri omanfyrirnevndu bilpakka er at ferðin byrjar og endar í Føroyum.

SMYRIL LINE
The North Atlantic Link

J. Broncksgata 37
P.O. Box 370
FO-110 Tórshavn
Faroe Islands
Tel +298 345900
Telefax +298 345750
booking@smyril-line.fo
www.smyril-line.fo

FURUNO

Totalleverandør af
maritim elektronik

- > Navigation
- > Kommunikation
- > Fiskesøgning

Fiskeriovervågning og kommunikation

TT-3026 Mini-C er verdens første Inmarsat Mini-C system med transceiver, antenne og 12 kanals GPS modtager samlet i én kompakt enhed.

Få rådgivning hos din lokale Autoriserede FURUNO forhandler.

- Integreret Inmarsat-C/GPS system
- Meget lavt strømforbrug
- Velegnet til overvågning, SCADA og e-mail
- Kan kontrolleres fra f.eks. Capsat® Manager 3.5
- Indbygget strømsparefunktion
- Indbygget software til afgivelse af skibsdata
- Antenne vinkel: -15° to 90°
- Godkendt til non-SOLAS maritime applikationer

Kontakt din lokale FURUNO forhandler

SP/F CONTRIV JSP Ltd., Klaksvík
Tlf.: 451544 • E-mail: contriv@post.olivant.fo
RADIOBUDIN P/F, Runavík
Tlf.: 448000 • E-mail: radiobud@radiobud.fo

RADIOSERVICE Spf., Tórshavn
Tlf.: 312899 • E-mail: radio-s@post.olivant.fo
S.J. RADIO, Tvøroyri
Tlf.: 372220 • E-mail: sjradio@post.olivant.fo

FURUNO DANMARK A/S
PROFESSIONEL MARITIM ELEKTRONIK

www.furuno.dk

móti Sunds bygd, sá eg at neytini lógu dygst uppi undir hamrinum, So hugsaði eg, at eingin vandi var á fer. Men nú loysir tarvurin frá neytunum við levind og gang. Hann kemur ýlandi, slevandi og skavandi oman mótu bakkan. Tá hann stødgaði var bara hesturin millum meg og tarvin. Hjá mær var einki at gera, eg var deyðadømd. Eg rópti til Gud, nú mást tú hjálpa mær, eg kann einki gera. So kom tað innskotið at leypa upp í loft, armar og bein út frá, og so gera eitt indianarahyl, so hart sum eg orkaði. Tarvurin hann stóð sum negldur. Eg dýki á hestin, vit kapprunnu. Tá vit komu til portrið var tað ein haspa av jarntráði, ið varð smoygt yvir báðar stólparnar. Í skundi reykt haspan av og inn á bøn, so portrið stóð opið. Eg gav mær ikki stundir at leita og fáa haspuna á aftur, tí eg hoyrði at tarvurin var byrjaður aftur at renna, men vit komu í túnið hjá bóndakonuni í øllum góðum. Har komu triggir hundar móti mær, snoddaðu og lupu næstan uppá økslina á mær. Men eg kendi teir, so teir ræddist eg ikki."

Bóndakonan á Sundi var Ulla, sum var ættað av Válinum. Hon var gift við Jákup Bærentsen, men hann var deyður tá. Hon segði: "Eg havi sagt við teir, at tarvurin var mannúlvur".

Anna tordi ikki at fara einsamøll avstað aftur av ótta fyri at hitta illa tarvin enn einaferð. Avrátt var, at sonurin í húsinum, Bagge, skuldi fylgja henni á leið. Tað ber ikki vandari á, at tey ganga seg fram á tarvin, sum framvegis var líka illur. Bagge visti, hvat hann skuldi gera. Og tað visti seg at hann gjørdi tað sama, sum Anna hevði gjørt av sínum eintingum. Hann skar í eitt ýl, og tarvurin stóð aftur sum steinrunnin, so sloppið var.

Anna ivast ikki í, at tað var eitt bønarsvar, at hon fekk hugskotið um, hvusu hon skuldi "basa" tarvinum, og hon sigur, at "við hesum vil eg dýrmeta og æra Gud, sum hoyrði mítt neyðarróp og svaraði beinanvegin, tá tað var lívsneyðugt."

Gumma (Lotta) sum visti alt um neyt og djóralív á garðinum, plagdi at siga, at loysti tarvur frá neytunum eftir fólki, var hann mannúlvur, tað var ikki tespiligt. Her var einki at gera uttan at taka tarvin av, og tað varð eisini gjørt við hendan tarvin.

Annars segði Óli Reinert altíð, at tarvur skuldi ikki blíva meira enn 4 ár, tí tá gjørdist hann ov djarvur. Men Lotta ræddist ikki tarv. Gjørdist tarvurin ov naskur, stillaði hon seg so, at hon kundi hyggja inni í eygini á tarvinum, og tá endaði tað altíð við, at hann bakkaði.

Seyðurin rikin til Havnar

Umframt neytini var eisini nógvur seyður á garðinum. Tað vóru 3-400 áseyðir. Á heysti róku tey gonguna til Havnar, har hon varð keypt av Karl E og eisini av Jens Reinert, sum var beiggi fosturpápan. Nakað varð eisini selt privat, og onkur gonga fór til Klaksvíkar.

Ullin frá várroytingini varð seld ymsastaðni í landinum. Ein stórir partur fór til Heinesen í Vágshotni, har tey finga vøru fyri ullina.

Ein av uppgávu-um hjá Onnu var eisini at ganga til neyta. Fyri tey, sum ikki vita tað, merkti hetta, at farið var í hagan at mjólka neytini, tá tey vóru úti alt samdøgrið. Farið varð til neyta morgun og kvöld. Tað var ikki so langt, men tað var mótbrekka, so tað fóru tvær ferðir tveir tímar dagliga til hetta. Tað var eisini við byrðu, tá farið var til húsa fatur. Eitt 18 potta biði var borið á bakinum, og ein dylla við 4 pottum hvør var í hvørji hond.

Skorið var eisini torv. Men til hetta høvdu tey torvskeramann. Men húsfólkini bóru burtur og finga torvið til høldar eisini, tá tað var turt. So hvørt tørvur var á tí, var torvið so borið heim at brenna.

Hoygging var eisini nakað, sum skuldi gerast. Hoyggjast skuldi til 10-15 neyt. Umframt hetta skuldi eisini gevast seyðinum mitt um veturin. Afturat hesum høvdu tey altíð 3-4 ross. Hoyggjað varð á gamla máta, og tey, sum kenna til hoygging, vita, at hetta kundi vera strævið, serstakliga í ringum terra.

Hvørt breyð skuldi bakast

Óneyðugt at siga, var einki bakari var í Norðradali. So ein av uppgávu-um hjá Onnu var at baka hvørt breyð. Og tað var ikki smávegis, sum kravdist. Tey vóru fast 13 fólk í húsi. Um summarið vóru eisini hjálparfólk og gestir. So tey vóru upp til 21 fólk í húsinum. Og fólk, sum arbeiða nógv, eta eis-

ini nógv.

Bakað vóru 10 breyð hvønn dag í tveimum umfórur. Breyðini vóru elt og sett at ganga, áðrenn farið var til neytar. Og tá komið varð heim vóru tey koyrd í ovnin. Anna bakar framvegis sjálv breyð og væl smakkar.

Umframt alt hetti veltu tey epli og røtur.

Sunnudagur var frídagur, tá tey ikki gjørdur stórarbeiði. Men mjólkast mátti so, eins og neytini máttu ambætast.

Andrias - gróv sína egnu grøv

Slíkar smábygdir ala ofta sermerktar persónligheitir, og hetta var eisini galdandi í Norðradali. Vit hava longu nevnt Óla Reinert. Men pápi hansara Andrias var ikki minni merkisverdur. Hann var á nógvum økjum frammanfyri sína tíð. Hann dugdi væl at yrkja og skriva, og hann yrkti nógvar tættir, sum abbasonurin Eiko Apol hevur givið út í bók. Vit endurgeva hansara yrking "Til Føroya fiski-

menn". Andrias var góður við tann føroyska dansin. Á kyndilmessu plagdi hann at fara til Velbastaðar at dansa. Hann var tilikin sum vertsskapsmaður. Hann gróv sína egnu grøv á Norðradalskarði og hevði steinsett hana, og her vildi hann jarðast. Hjá honum var eingin munur á kristna ella "heidna" grøv, so hann vildi sjálvur liggja har, sum hann helt hóska best. Hetta sjáldsama sjónarmið frættist um landið. Einaferð fekk Andrias

bræv frá DD, tí kenda læraranum í Sørvági. Hann var eisini kendur sum sambandsmaður. DD segði í brævinum, at hann skilti væl, at Andrias vildi liggja har, har hann var barnvaksin. Har hann kundi liggja og njóta útsýnið og lurta eftir áartutlinum. Men Andrias var kortini tann meira jarðbundni av teimum báðum. Hann helt at hetta var nakað tvætl. Tá ein fyrst var deyður, kundi ein ikki njóta nakað útsýni ella hoyra nakað áartutl.

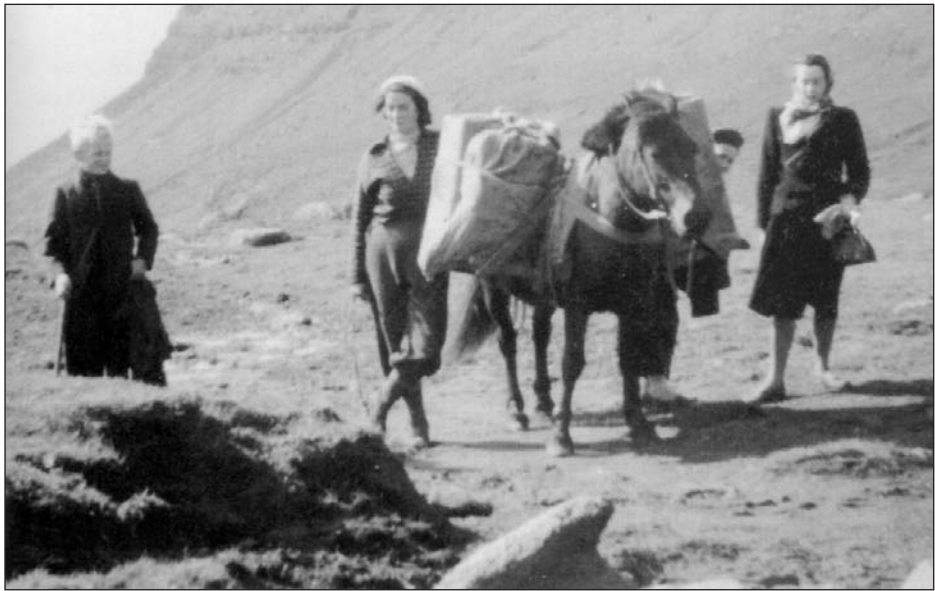
Andreas søkti myndugleikarnar at fáa sína grøv góðkenda. Hann fekk játtils, men hetta var við ymiskum treytum, sum t.d. at grøvin skuldi inngrýðast. Men tá trekti hann í land, hann vildi ikki áleggja eftirkomarunum hetta stríð. Tískil er hann grivin í Kaldbak, har innskriftin á hansara gravsteini er, at "hann vildi á Norðradalskarði liggið, men hetta forðaði byrokratiið". Men hann yrkti sjálvur tann sangin, sum hann vildi hava sungnan við jarðarferðina. Og hetta varð eisini gjørt.

Nógv fremmandafólk

Hóast Norðradalur lá sera avsíðis, so sóðu tey nógv til fólk. Tað kom nógv ferðandi fólk til Norðradals. Tey komu á morgni og fóru avstað um kvöldið. Ofta var hetta sunnudagur, og hetta merkti, at sunnudagur var strævnasti dagur. Tað kundi koma upp til 30 fólk, sum tað skuldi borðreiðast fyri. Ein gestur, sum Anna minnst væl, var tann kendi skiparin Kvívíks Tummas. Hann plagdi at hava fisk við sær, og var hetta forkunnugt at fáa júst í Norðradali. Hon minnst tann turkaða kongafiskin, har tað var neyðugt at ansa eftir pikunum, sum ein ikki skuldi stinga seg av.

Andaligt lív

Sunnudag var hildin andakt. Óli var blivin umvendur 25 ára gamal og hetta merkti so eisini hansara gerandisdag. Kirkja var eingin, men onkuntíð kom prestur. Men Norðradalur hoyrði til kirkjuna í Kaldbak, og hagar fóru so fólk í kirkju og vórðu eisini grivin har. Fýra ferðir árliga plagdu havnarmenn at koma til Norðradals at halda møti. Teir, sum Anna serliga minnst, vóru Herluf Arnason, Jens Christian Dam og Jógvan Skýlindal. Tá var nógvur sangur, og hetta dámdi teimum í Norðradali, sum dugdu

Soleiðis fór vøruflutningurin til og úr Norðradali fram á reiðrossi. Til Havnar tók ferðin triggjar tímar annan vegin og inn á Sund tveir tímar.

Við rossið standa Helga og Elma, fostursystirnar hjá Onnu. Helga giftist til Danmarkar og Elma til Svínøyar.

Í Norðradali í 1927. Børnini eru frá vinstri: Jóhanna, Agnar, Anna, 7 ára gomul, og Eiko. Í hjólbøruni Jákup og Elma.

Norðrara Skarð. Á myndini sæst grøvin, sum Andrias gróv sær. Men ætlan hansara varð av ongum.

Við lógarstein í Norðradali. Aftast frá vinstri Andrea, Louis Apol við soninum Eiko, Josefina, Óli og Andrias. Fremst er Sanna, gift við Apol, Jobanna og Nordina. Sum tað sæst, eru fleiri av persónunum á hesi mynd umrøddir í greinini. Josefina og Óli í aftara rað eru fosturforeldrini hjá Onnu.

Trý ættarlið. Aftast frá vinstri: Óli, Andrias og Gustav. Fremst frá vinstri: Andrea, Charlotta (systir Andriasar, rópt "Gumma", Nordina, Jóhanna, Jens, Óli í Gortru og Jana.

væl at syngja. Serliga minnst Anna, at Jógvan Skylindal hevði eina kraftiga rødd. Møti plagdu at vera í køkinum, og Anna minnst hvussu stólarnir vibreraðu, tá Jógvan sang uppá tað kraftigasta. Tað plagdu eisini fólk at koma úr Kaldbak. M.a. minnst Anna Hans Wang, August Wang og Aksel Bøgarð. Ofta komu konur og børn komu við, og tey kennast framvegis.

Hóast tað vóru bæði kirkjufólk og baptistar í bygdini, góðkendu øll hvønn annan.

Máttu berast til Havnar

Tá fólk gjørdust sjúk, máttu tey um neyðugt berast allan vegin til Havnar á børu. Her skuldi góð manning til, tí menninir máttu jú skiftast. Hetta hendi eisini viðhvørt konunum, tá tær skuldu eiga. Annars kom jarðamóðir úr Havn, og viðhvørt kom hon av Skælingi. Men tað hendi seg javnan, at børn vórðu fødd, áðrenn jarðamóðurin kom fram. Men Lotta, gumma, tók eisini um endan her. Og sagt varð, at tá gumma var tøk, behøvdist jarðamóðurin ikki at koma.

Tá fólk doyði, mátti kistan berast á sama hátt

til Kaldbaks og onkuntíð til Havnar.

Josefina

Fosturmamma Annu Josefina var úr Havn. Systir tann fyrsta Óla Breckmann. Hon var ein sera vitug kvinna. Hon var nógv upplýst. Hon las nógv og mintist alt, sum hon las. Hon kundi nógv ár seinni fortelja um slíkt, hon hevði lisið sum ung. So tað var framúr undirhald, at mamman las søgur. Tá sótu øll við andakt og lurtaðu.

Josefina var seks ár í Danmark, har hon m.a. var á tveimum háskúlum, Rye og Ryslinge. Tey bæði Óli og Josefina vóru ikki heilt ung, tá tey giftust. Óli var út móti teimum 40. Børnini hjá teimum vóru Agnar, Elma, Erlott, Leif, Jørmund, Helga, Hervør. Tann elsti, Agnar, var háltv ára gamal, tá Anna kom.

Josefina var eisini røsk. Hon arbeidði nógv, og tað var alt slag av arbeiði. Hon bleiv 91 ár.

Anna fer heimanífrá

Tíðin líður, og Anna gerst vaksin. Hon fór burtur á fyrsta sinni 19 ára gomul. Hennara fyrsta pláss var, at hon var ein mánað hjá Andrew Sloan. Undir krígunum sum 21 ára gomul

kom hon at vera ein vetur hjá Gunnari Dahl Olsen, sýslumanni í Vestmanna. Síðani fór hon til Klaksvíkar at tæna hjá Kaj Johannesen. Inn ímillum var hon so aftur í Norðradali, har tað var nóg mikið hjá henni at takast við. Hon hevði ein dreym um at at fara til Dímunar at tæna, men tað var ongan tíð tíð til tess.

Í 1946 fer Anna niður til Danmarkar á ein bóndagarð at tæna. Agnar, fosturbeiggin, hevði skaffað henni pláss. Her var hon frá mai til november. Síðani fór hon á húsarhaldsskúla í Holbæk. Aftaná hetta kom hon til ein lækna í Hellerup at vera í húsinum. Tað var í hesum tíðarskeiðnum, at Anna í Brøðrasamkomuni í Thorsgade í Keypmannahavn kom at kenna tann, sum skrivar hesar reglur, sum lítlan smádrong. Anna fór so upp aftur til Føroya í 1948. Tá fór hon til Klaksvíkar at passa Sunnevu hjá Óla-konu upp, tá hon fekk sonin Viktor. Aftaná hetta fór hon í handilin hjá Dorius Hvidbro. Og í 1951 hittir hon Liggjas á Váli, ættaður úr Svinoy, sum hon giftist við, áðrenn hon fylti 31 ár.

Tey fluttu til Havnar í 1964. Seinni fluttu tey

norður aftur. Tey høvdu handil í Klaksvík, Garðabúðin. Tey fluttu so til Havnar aftur, tá Liggjas fekk arbeiði á Gjaldstovu-ni í Havn fyrst í 70-unum. Hann fór seinni at arbeiða á Príseftirlitinum. Liggjas doyði í 1993, 70 ára gamal.

Tey finga børnini Jóannes, Charlottu, Britu og Ólav. Her skal skoytast uppí, at familjan á Váli er kend fyri at hava ríkað andaliga sangin í Føroyum. Hvør minnst ikki "Niðan á heyggin..." hjá Liggjasi, sum eisini varð útgivin á plátu. Annusa partur hevur ikki ligið eftir, og tey hava sungið nógv í teirra samkomum. Nú eru tað børnini, sum hava tikið við, og eru tey øll millum bestu sangarar í landinum. Tað sigst, at ommubørnini ikki eru sør heldur!

Heimið hjá Onnu og Liggjasi hevur verið kent sum eitt stak gestafrítt heim, har tað altíð er komið nógv fólk - ikki minst ungfólk. Har hava øll altíð kent seg heima.

Ofta verður gjørt ov lítið við at vitja fólk, men at hitta Onnu er eitt upplivils hvørja ferð, tí hon er so sera hjartalig.

Til Føroya fiskimenn

Niðurlag: Saa herlig og so væl.

Teir Føroya fiskarar eru menn,
men einki er kvøðið um teir enn.

Teir fortæna bæði song og rós,
eg tori at nevna teir Føroya ljós.

Fiskiskapurin Føroya pulsæðr er,
tað má hvør siga, sum við sannheit fer.

Tøkk havi hvør maður, sum fiskiskap styðjar,
tí hann so nógv ber á landi vigar.

Danmark okkum styðjar við fiskiskaps lán,
tað eigur ikki bert at fáa bán.

Og tað er frætt um víðu verð,
at Føroyar eiga ein fiskara ber.

Ja, tað er frætt um allan sjógv,
at næstan hvør føroyingur er fiskiklógv.

Harðførir teir eru sum jarn og stál,
og brúka hvørki reyp ella skrál.

Um deyðin teimum fyri eygum stendur,
teir ræðast ei, men brúka sínar hendur.

So væl teir duga fiskin at veiða,
og kunnu á besta hátt hann bagreiða.

Danskarar vilja hava føroyingar við
at læra seg góðan fiskara sið.

Týskarar gera líka so,
og geva føroyingum somu boð.

Tá onnur lond ynskja tykkara læru,
so er tað Føroyum til beiður og æru.

Nítjan hundrad og tretivu nú vit skriva,
føroyskir fiskarar leingi líva.

Harrin so fylgi tykkum avstað,
og sendi tykkum aftur í góðum lag.

Andrias Reinert (1855-1939)

Norðradalur í dag. Her búgva samb. álmanakkanum 18 fólk. Sum tað sæst, liggur væl fyri at glaða yvir á Koltur, sum Anna var við til at gera sum smágenta.

Yrkingin er tikin úr bókini Andrias í Norðradali, rímur og frásagnir, sum í 1995 varð útgivin av abbasoninum Eiko Apol. Myndirnar úr Norðradali eru eisini úr hesi bók.

Um Andrias er at siga, at hann var sjáldsama raskur til alt arbeiði, og hansara partur lá ikki eftir í nøkrum. Hann hevði sera góðan sjónáttúr, og var altíð glaður fyri at sleppa á flot. Anna ivast ikki í, at var tað ikki festið sum bant, so hevði Andrias verið sjómaður.

we make fishing
more profitable

Vit framleiða og umvæla öll slög av trolum, so sum:
■ Rækjutrol ■ Botntrol ■ Flótitrol ■ Semipelagisk trol

Vit framleiða og umvæla snurpunótir til:
■ Lodnu ■ Makrel ■ Sild

Vit framleiða og umvæla nótir til alivinnuna umframt:
• Vaska og impregnera nótir
• Levera kompletar fortoyningar, akker, tog o.a.

Annars hava vit alla útgerð til trol, nótir og alivinnuna

VÓNIN LTD.

Hövuðsskrivstova:
Vónin P/F
Bakkavegur 22
530 Fuglafjørður
Telefon 444 246
Telefax 444 579
www.vonin.com

Tórshavn:
Álaker
Telefon 35 43 91
Telefax 31 33 19
Miðvágur:
Telefon 33 29 46

Leiðari til Dagstovn í Sandavági

Sandavágs kommuna søkir við hesum eftir leiðara til nýggja Dagstovnin í Sandavági, sum eftir ætlan letur upp í apríl/maí mánað 2003. Stovnurin er í 4 eindum, settur saman av vöggu- og barnagarðsstovum.

Vit bjóða

Eitt áhugavert starv í einum umhvørvi tætt við náttúru, har tú fært møguleika fyri at seta tín dám á stovnin. Seta starvsfólk og annars vera við í øllum tí, sum skalt til fyri, at stovnurin skal virka eftir ætlan. Møguleiki er fyri ráðgeving og eftirútbúgving.

Vit ynskja

- at umsøkjarin
- er útbúgvinnur pedagogur
- hevur leiðsluroyndir innan økið
- kann arbeiða sjálvstøðugt, taka avgerðir og geva greið boð
- er tilreiðar at fara virkin inn í, og sum ein partur av starvsfólkabólkinum
- hevur hugsjónir, tá ið tað snýr seg um virksema í einum barnagarði
- saman við starvsfólkunum er við til at menna tað pedagogiska arbeiði
- hevur hug og áráði at skapa ein fjølbroyttan og tryggan dag, merktan av virðing fyri børnum, foreldrum og starvsfeløgum
- kann virka í góðum samstarvi við starvsfelagar og foreldur
- er opin, positivur og duga væl at samskipa, bæði innan- og uttanhygis
- hevur teldukunnleika

Lønarviðurskifti

Starvið verður sett eftir avtalu og áðrenn stovnurin letur upp, sambært sáttmála millum Føroya Pedagogfelag og Kommunala arbeiðsgevarafelagið.

Meira fæst at vita

Um starvið við at venda sær til Rósu Samuelson, borgarstjóra, tlf. 332470 ella 214070.

Umsóknir

Saman við upplýsingum um útbúgving, royndir og møguligum viðmælum skulu vera Sandavágs kommunu, 360 Sandavágur, í hendi í seinasta lagi 10. februar 2003. Viðmerk á umsóknina "Leiðari".

Kommunan skilar sær rætt til, um ikki nóg nógv umsóknir eru at lýsa av nýggjum.

**SANDAVÁGS
KOMMUNA**

Góðskubattaríir til kappingarførar prísir!

BANNER ENERGY MARINE

Akkumulatorar til skipsbrúk
Banner framleiðir battaríir sum serstakliga eru roknað til umhvørvið á sjónum, bæði sum start- og nýtsubattarí.

BANNER UNI BULL

Ein heimsnýggjheit fra Banner
100% viðlíkahaldsfríður akkumulatorur.
Passar til 156 ymiskar bilar.
Góða "kald-starteffekt" og skjót endurløðing.

OPTIMA AKKUMULATORAR

Til serstøk krøv
Góða "kaldstarteffekt" frá
– 40 gr. c til +60 gr. c.
Skjót endurløðing, tolir 300A.
Stendur væl ímóti ristingum, roynt við 5G.

EL-IN BØGØTA 1, TLF.: 456673 FAX.: 457673 FART.: 221306

Blákrossheimið

Blákrossheimið er ein viðgerðarstovnur fyri rúsdrekka- og rúsevnismisnýtarar og avvarandi teirra.

Hevur tú ella onkur tú kennir trupulleikar við rúsdrekka ella rúsevnum, ert tú vælkomin at seta teg í samband við Blákrossheimið á tlf. 315575, sum svarar alt samdøgrið.

Vit kunnu m.a. bjóða...

- **avrusan og viðgerð**
- **einstaklinga samrøður (ambulant viðgerð)**
- **samrøður saman við familjuni (familjuviðgerð)**
- **eftirviðgerð - búpláss í búfelagsskapi**

Øll starvsfólkini á Blákrossheiminum eru yrkisfólk og alt fer sjálvandi fram í trúnaði.

Vit vilja fegin hjálpa tær

Blákrossheimið
Lynggøta 12

FO-100 Tórshavn
Tlf. 31 55 75

Føroyamyndirnar hjá Olov Ánstad, 4. partur:

Andlitsmyndir og Havnamyndir

Umframt at taka myndir av náttúru, bygdarlívi, mentanarligum tiltøkum og serstøkum hendingum, taka andlitsmyndir. FF-blaðið klárar ikki við egnari hjálp at seta navn á hesar andlitsmyndirnar, men við so hevði Olov Ánstad eisini framúrskarandi evni at lesarans hjálp fáa vit hetta í lag.

Olov og Anna Maria Ánstad saman við børnunum f.v. Lars, Helene, Ingvar, Margareta, Gunnar og Alfbild.

Heri Simonsen

Myndin av smádreinginum og lambinum úti í Stóru Dímun hevur eina lítt søgu. Olov var ein túr í 1948, har hann - saman við øðrum - var bæði í Skúvoy og Stóru Dímun. Kendi skúvoyingurin, Jóhan Hentze, var teimum til hjálpar, og syrgdi hann m.a. fyri, at Olov bleiv sigdur niður har við

Høvdan í Skúvoy. Olov hevði ongantið áður klatrað í fjøllum ella bjørgum, men Jóhan helt flennandi fyri, at tað var "bara" talan um eitt sindur meira enn 100 metrar. Olov bleiv so sigdur niður saman við teimum vanvarðu (toldu ikki stoyt!) myndatólunum, men sigast má, at væl spældi av. Saman við Niels á Botni førði Jóhan Hentze

Olov til Stóru Dímun. At verða vinsælur og hjálpsamur yvirfyri svenskum gestum var ikki Jóhan Hentze ókent. Tá kendi svenski filmsmaðurin, Sten Nordenskööld, kom til Føroya á fyrsta sinni í 1920-unum, gjørdust hann og Jóhan Hentze bestu vinmenn. Í framúrskarandi snøgga Føroyafilminum hjá Norden-skööld frá 1929, ið nevnist "Farornas Ö" - "Vandarinar Oyggj" leikti Jóhan høvuðsleiklutin sum bónda-

Zacharias á Skipafelagnum saman við Harald Falk, sum - eins og Olov - var úr Örebro. Teir vóru saman onkran túrin í Føroyum.

sonurin úti í Stóru Dímun. Sjónvarpið sendi hendan filmin seinast í 1980-unum, og hevði tað ikki verið av leið at hann varð endursendur nú.

Syrgilig hending

Tað er ein hending úti í Stóru Dímun, sum Olov minnst aftur á við sorg. Lambið hjá lítla dreinginum, Johannes í Dímun,

var áhaldsið og breyt beinið. Olov hevði notið nógvan blíðskap og hjálpssemi frá Johannesi og mammuni, og tí skar tað hann í hjartað, at hansara nývunnu vinir skuldu uppliva eina so harmiliga hending. Olov tók eina mynd av dreinginum og lambinum, og myndin sæst her.

Andlitsmyndir og Havnamyndir

Men Olov Ánstad dugdi

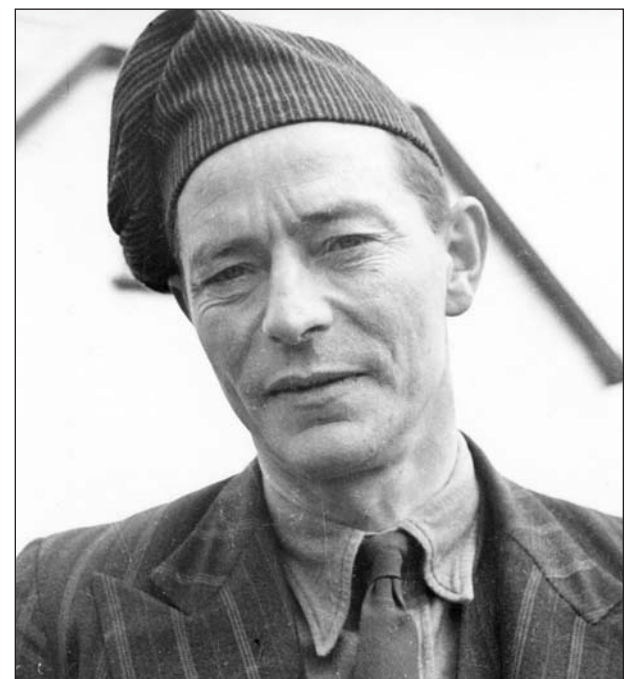
eisini at taka andlitsmyndir. Hesar, vit borðreiða við í dag, eru serstakliga góðar andlitsmyndir. Olov tók eisini myndir úr Havnini, men enn hava vit bert havt høvi at vísa lesarunum nakrar av hesum. Olov liggur inni við nógvum myndum og negativum úr Føroyum, tikin í 40-unum, 50-unum og 60-unum. Olov hevði eina myndatøkni, sum ikki var so kend í Føroyum tá. Og

Ein góð mynd av væl kenda Eysturoyar-tingmanninum, Joen Fredrik Øregaard.

Gott hevði verið, um onkur av okkara lesarum visti at siga, hvør hesin maðurin er!

Vilhelm Magnussen, tuberkulalækni.

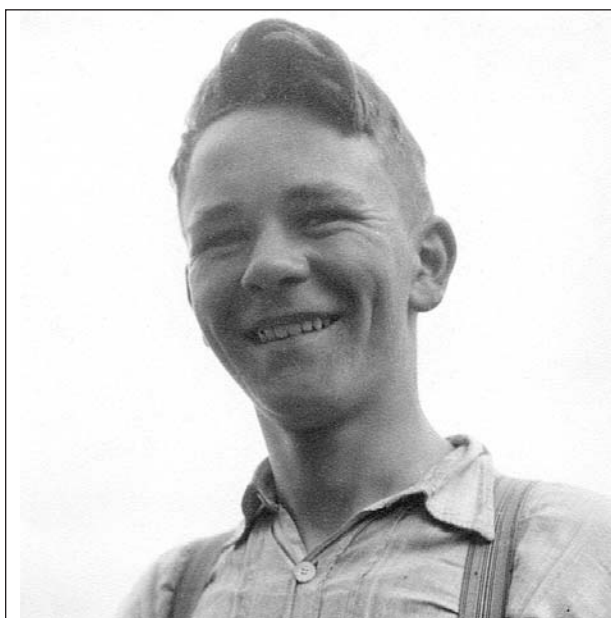
Goda vänner på Stóra Dímun, 1948.

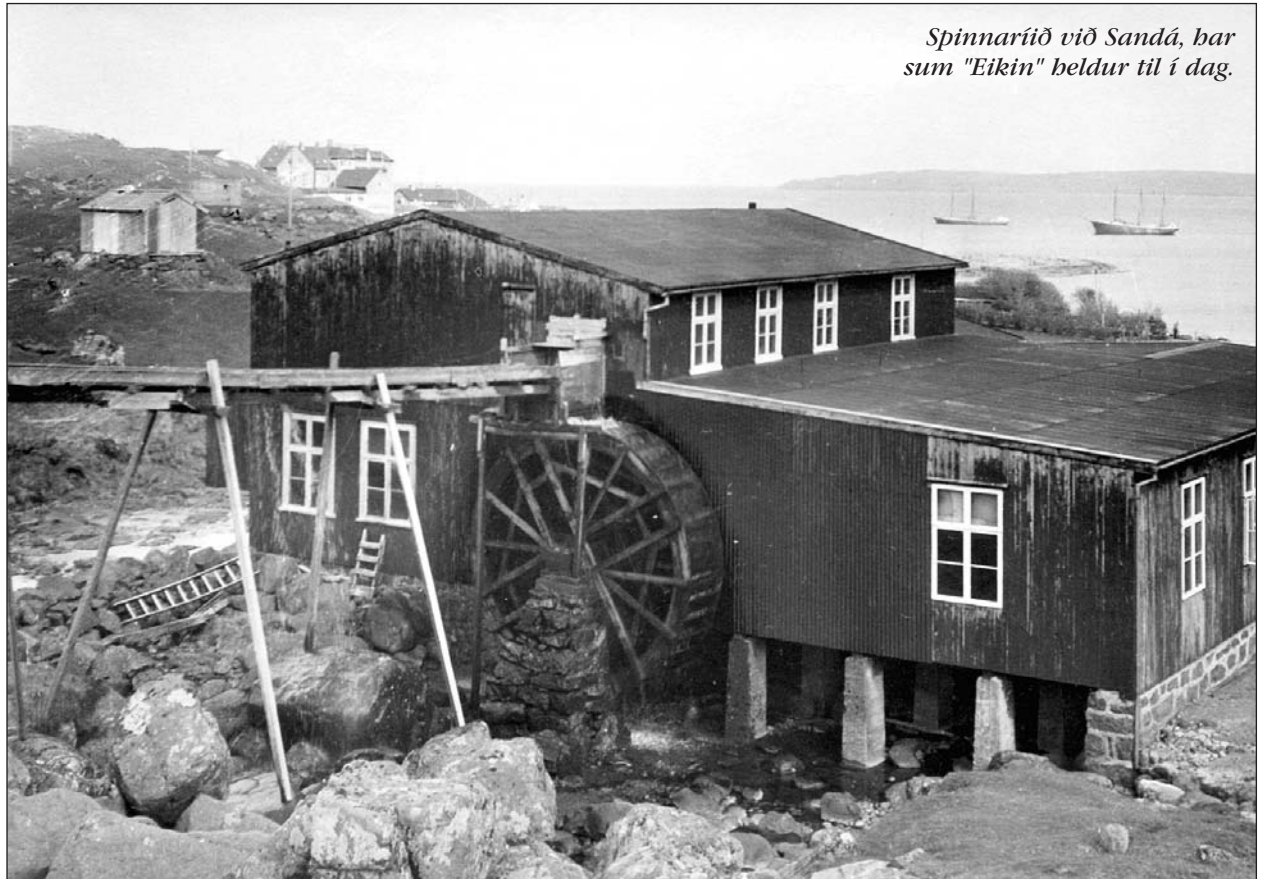
Og veit nakar at siga okkum, hvør hesin maðurin er, og hvørjari bygd hann var úr?

sigast má, at hann við myndum sínum hevur gjørt sítt til, at Føroya søga ikki fer at doyggja. Vit vóna og vænta at kunna sleppa at almannakunngera fleiri av hesum myndum í komandi FF-bløðum.

Um onkur hevur okkurt at viðmerkja um tær myndir, vit longu hava almannakunngjørt her í FF-blaðnum, ella ynskir at spyrja um okkurt í hesum sambandi, kann viðkomandi kontakta undirritaða á: heri-sim@post.olivant.fo

Ein glaður unglingi seinast í 1940-unum. Hvat er navn hansara?

Spinnaríið við Sandá, har sum "Eikin" heldur til í dag.

Tórshavnar Skipasmiðja í 1948.

Eitt væl kent umbvørvi í Havnini.

Nú tykist tungligt at vera á útoyggj

Vit endurgeva her grein, sum Tummas Frank Joensen skrivaði í seinastu útgávuni av Glóðini, sum er blaðið hjá útoyggjafelagnum. Tummas Frank er sóknarformaður hjá FF í Skúvoy, og hann hevur, um nakar, stríðst fyri síni oyggj. FF hevur eftir førimuni roynt at stuðlað honum, og tað er ikki minst av íblástri frá Tummasi Frank, at FF-blaðið hevur gjørt so nógv burtúr bygdamenning og

hevur eisini havt ítøkilig uppskot á hesum øki. Eitt av hesum er, at fólk, sum búgva á útoyggj, skulu ikki tørva fiski-loyvi fyri at rógva út.

Men tíverri sær út til, at tað bert gongur niður á bakka hjá útoyggjunum, og tað er hetta, sum Tummas Frank staðfestir.

Vit kunnu bert taka undir við honum, tá hann skrivur:

Løgtingsval hevur verið, og dúgliga var heitt á okkum. Nógv var gjarað út og lovað okkum, bæði til bót og bata. Enn er lítið ítøkilig at síggja annað enn tann skeiva vegin. Síðan eg skrivaði í Glóðini seinast, eru 18 fólk færri í Skúgvi. Læraran hava vit mist, so nú fara børnini helst av bygdini aftaná 7. skúlaár, tí nú væntar út-

búgvín lærari til framhaldsdeildina. Vit hava havt 8. og 9. flokk í fleiri ár, og tað hevur gjørt tað møguligt at hava børnini heima í bygdini. Nú eru hesir møguleikar neyvan til staðar. Nógv er tosað um útoyggjamenning, men her tykist at vera tað óvugta. Eru tingmenn úr samgongu og andstöðu vitandi um, at tit eru við

at taka lívsgrundarlagið undan okkum?

Nú summarið stóð í besta blóma, og menn á útoyggj høvdu flotað sínar smáu bátar og byrjaðir at rógva út, nú nakað var at fáa av fiski, kemur lýsing í útvarp Føroya, at fiskidagarnir eru uppi og ikki er loyvt at fiska og avreiða!

Hetta var sum at fáa

frammaná. Fyri nøkrum mánaðum síðani var lovað okkum, ið búleikast á hesum oyggjum, at tað skuldi fiskast frítt, tí hetta er jú grundarlagið fyri at búleikast her. Álvaratos, hvat skulu hesi menniskju liva av, tá noktað verður teimum at veiða og taka av tí tilfeingi, hesar oyggjar kunnu geva okkum, tað veri seg fisk,

Ein fyrrverandi sóknarformaður í FF er bandilsmaðurin í bygdini Meinhard Hentze. Hann var upprunaliga fiskimaður, og hansara partur at menna bygdina hevur so ikki ligið eftir. Hann fekk sær skotska konu, og tey eiga fyra børn, sum tó øll eru vaksin.

Men nú stendur verri til, og ringt er at fáa tey ungu at støðast. Her er Meinhard við at seta Skúvoyarstevnuna seinasta heyst.

fugl, seyð og neyt? Annað arbeiði er mestsum einki! Møguliga kunnu vit sløkka ljósið, snara lykilin um og fara av oyggjunum.

Hetta er ein vána loysn, bæði fyri okkum og Føroya land. Hesar bygdir vóru lívæðrin undir fiskiskapi og fiskaarbeiði. Nógv ar sluppir vóru mannaðar

úr hesum bygðum, og tað var kærkomið fyri alt Føroya land.

Líka kærkomið er nú, at Føroya Løgting rættir okkum eina hjálpanði hond, áðrenn síðstu bygdirnar bløða út.

Handlið skjótt - seinastu glóðirnar eru við at sløkka.

Tummas Frank nr. 2 frá vinstru saman við bygdamonnum. Uttast til vinstru er Dánjal Hentze og uttast til høgru Harry Jensen. Børnini eru frá vinstru Andrew Emil, Martin og Eilif. Men einki av teimum er búsitandi í oynni. Við børnum stendur heilt illa til. Fyri einum ári síðani vóru 14 børn, nú eru 4. Og her er talan um børn bæði yvir og undir skúlaaldur. Samstundis er fastbúgvandi fólkcatalið minkað úr 60 í 40. Tummas Frank heldur, at her má okkurt álvarsligt gerast áðrenn "glóðin" sløkknar med alla. Ein møguleiki kundi verið skattafrælsi á útoyggj.

Stórar lækkingar í ráfiskaprísum í 2002

Vit endurgeva endaligu miðalprísirnar á Fiskamarknaðinum fyri 2002 og sammeta teir við prísirnar fyri alt árið 2001. Sum tað sæst er talan um stórar prislækkingar, sum heilt ella partvíst verða uppvigaðar av betri fiskiskapi

Í prosentum er broytingin hendan:

Toskur	- 26%
Hýsa	- 27%
Upsi	- 6%
Brosma	- 20%
Longa	- 14%
Kongafiskur	- 4%
Svartkalvi	- 1%
Havtaska	- 14%
Tunga og reyðsprøka	+ 3%
Onnur fiskasløg	- 2%

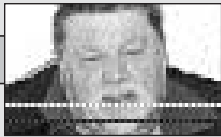
Fiskamarknaður Føroya

Umsetningur á FMF 2002 sammet við 2001

	Søla 2002			Søla 2001			Broyting		
	Tons	kr/kg	tkr	Tons	kr/kg	tkr	Tons	kr/kg	tkr
Toskur	25.984	13,43	348.971	19.906	18,11	360.448	6.078	-4,68	-11.477
Hýsa	14.217	10,27	146.040	10.583	13,90	147.122	3.634	-3,63	-1.082
Upsi	9.599	4,66	44.687	9.500	4,91	46.690	99	-0,26	-2.003
Brosma	1.469	6,21	9.120	1.787	7,72	13.795	-318	-1,51	-4.675
Longa	1.248	13,56	16.927	1.736	15,59	27.067	-488	-2,03	-10.140
Kongafiskur	1.139	9,09	10.348	2.291	9,46	21.680	-1.152	-0,38	-11.332
Svartkalvi	1.443	18,93	27.323	1.919	19,01	36.486	-476	-0,08	-9.163
Havtaska	1.615	30,57	49.371	1.509	35,48	53.540	106	-4,91	-4.169
Tunga & Reyðsprøka	1.434	20,98	30.092	879	20,27	17.815	555	0,72	12.277
Onnur fiskasløg	1.634	14,43	23.575	2.293	14,05	32.224	-659	0,37	-8.649
Samantalt	59.782	11,82	706.454	52.403	14,44	756.867	7.379	-2,63	-50.413

Grønlandstíðindi

frá Kára við Stein

Tann 20. januar lá "SERMERSU-UT" við fabrikskaiina; teir lögdu gott 20 tons av sekkjarækjum upp, og teir fóru avstað aftur fyri døgverða. Sama dag lá "NANOK TRAWL" við Atlankaiina, sum hon verður kallað á fólkamunni. Teir eru komnir inn at skifta fólk, og samstundis leggja teir knapt 300 tons upp. Teir skulu út aftur í morgin.

21. januar var stilli og - 11,8 stig. "SERMERSUUT" kom til Manitsoq í dag at landa; teir hava um 300 tons inni. Tann 23. januar kom "AKAMALIK" til Nuuk at landa og skifta fólk; teir hava 500 tons inni og fóru út aftur nýggan túr dagin eftir.

Eg havi fingið hesi tíðindi í teldubrævi frá skiparanum á "KILI-UTAQ": "Vit, sum vanliga fylgjast, komu umborð 4. desember og skulu inn at landa tann 5. februar í Nuuk av okkara triðja og seinasta túri á hesum sinni. Fiskarið hevur ikki verið so galið. Vit hava verið inni og landað tvær ferðir 360 tons av hampiligum rækjum. Fiskarið hevur verið heldur frægari í ár í mun til somu tíð í fjør, so samanumtikið sær ikki so galið út. Prísirnir fyri kókaðar rækjur er lækkaður í seinastuni, men Japan-prísirnir eru kvinkaðir nakað tann rætta vegin í seinastuni."

24. januar vóru - 8,7 stig og stilli. Hetta kvøldið kom "GAIA III" úr Nuuk at taka kassar og bunkra. Teir fóru út aftur um náttina.

Tann 28. januar vóru - 5,7 stig og stilli inni á, men úti á er hann norðan. "GAIA III" kom um kvøldið inn at leggja knapt 1.000 kassar av rækjum upp. Teir brutu tús av, tí teir skulu norður til Aasiaat - ella Egedesminde - at landa næstu ferð. Rækjuverksmiðjan her í Sisimiut letur aftur 10. februar; teir skulu m.a. skifta allar valsarar út á pilkimaskinunum.

29. januar vóru - 2,5 stig og væl av vindi. Hann var eystan í ættini og stúkur í vindi aftaná døgverða. Ikki nóg mikið við tí, men tað fór eisini at regna, so mitt á vetri toyar tað óført. Men enn eru ikki all-

ar súður syftar - vit eru ikki enn komin út í februar, og hann kann sanniliga gera, at man fer at grísla tenn!

Tann 30. januar vóru - 5,3 stig og vindur av útsynningi sunnan, men so kom tað sum eitt skot við nógvum vindi - eini 20-25 m/sek. Hann skifti millum sunnan og vesturhallan sunnan við kava og jarðroki. Tað var nokk yvir mesta-partin av Grønlandi, at øll flúgv-ing varð avlýst, men tað var ein flúgvvari, sum slapp úr Jakobshavn til Streymfjørðin fyri dagin. Eg tosaði við ein rækjutrolara í dag, og teir lógu inni undir landi og krokaðu; har var væl av yvirísing, søgdu teir.

Rækjutrolarin "GAIA III", sum føroyingurin, Viggo Mortensen, førir.

Veiðan minni fjølbroytt

Samlaða føroyska veiðan á føroyskum øki í fjør er nógv vaksin. Tað eru serliga fiskasløgini toskur, hýsa og upsi, sum standa fyri vøkstrinum. Men veiðan eftir flestu øðrum botnfiska -og flatfiskasløgunum er nógv minkað.

Tað er heilt týðiligt at veiðan í fjør er blivin nógv meira einstáttað. Fiskasløg, sum til dømis kongafiskur og svartkalvi, sum einaferð vóru rokn-að sum týðandi partar av veiðini, vóru í 2002 niðri á lutfalsliga týðningar-leysum nøgðum í mun til samlaðu veiðina.

Hyggja vit eftir teimum vanligastu fiskasløgunum umframt tosk, hýsu og upsa, so sær soleiðis út:

Brosma

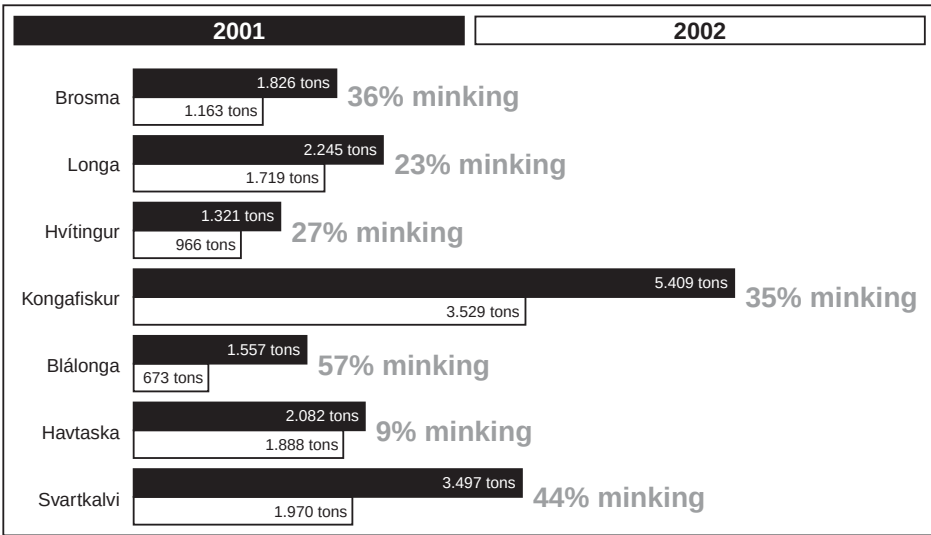
Veiðan í 2001 var 1.826 tons ímóti 1.163 tonsum í 2002. Minking 36%.

Longa

Veiðan í 2001 var 2.245 tons ímóti 1.719 tonsum í 2002. Minking 23%.

Hvítingur

Veiðan í 2001 var 1.321 tons ímóti 966 tonsum í 2002. Minking 27%.

Kongafiskur

Veiðan í 2001 var 5.409 tons ímóti 3.529 tonsum í 2002. Minking 35%.

Blálonga

Veiðan í 2001 var 1.557 tons ímóti 673 tonsum í 2002. Minking 57%

Havtaska

Veiðan í 2001 var 2.082 tons ímóti 1.888 tonsum í 2002. Minking 9%

Svartkalvi

Veiðan í 2001 var 3.497 tons ímóti 1.970 tonsum í 2002. Minking 44%

Tølini fyri 2001 eru des.'00 til nov.'01, og fyri 2002 des.'01 til nov.'02.

Kelda: Hagtíðindi

AGN

sild
kúfiskur
makrelur
høgguslokkur

hava dagligt samband um allt landið

P/F KAMBUR

STRENDUR · telefon: 447720
ella 448095 · fax: 448744

SENT VERÐUR VIÐ STRANDFERÐSLUNI

Vit gera allar vanligar
bilumvælingar sera
bíluga - so sum:

Oljuskift, motorjusteringar

Umvæla bremsir,
koplingar v.m.

For- og bakhjólsleiðir
og akslar

Og so hava vit tey
vælumtóktu "TYFOON"
dekkini, sum vit skifta

Sp/f Úrvalsbilar

FO-530 Fuglafjørður
Tlf. 444943 · 281943 · 217704

Sinnisbati

Skrivstovan á Íslandsvegi 10 C er opin hvønn
mikudag kl. 16 - 18.

Fyrsta mikudag í mánaðinum er opið til kl.
19.30.

Tú ert vælkominn at ringja og spyrja um alt,
sum hevur við sinnistrupulleikar at gera á tlf.
322544.

J. Paturssonar gøta 18

SAXOFON
TEL. 31 68 08

Vit klippa eftir TÍNUM hendi

Bjargingarútgærð

á sjógvi og landi

Vit bjóða tað besta innan bjargingarbátar, bjargingarvestar, eldslökkútgærð, bjargingar og trygdarútgærð. Umboð fyri kenda danska merkið "Viking".

- Bjargingarbátar
- Bjargingarnet
- Yvirlivilsdraktir
- Flótidraktir
- Bjargingarvestar
- Bjargingarkransar
- Epirbar/neyðsendarar
- Radartranspondarar
- Eldslökkjjarar
- Eldævaringar
- Branddraktir
- Umvælingar
- Eftirlit

P/F Gummibátatænastan
Mannaskarð 4, Postboks 3223, 110 Tórshavn
Tel. 31 49 13, Fax 31 06 56, E-mail: gummibad@post.olivant.fo

Tær bestu og biligastu loysnirnar uppá

GDMSS-Radióútgærð	Furuno/Silor/JRC/I-Com
Radar við ARPA og Plottara	Furuno/Simrad/JRC
Ekkolodd-útgærð	Furuno/Simrad/JRC
Sonara-útgærð	Furuno/Simrad/kaio-
Navigatíóns-útgærð	Furuno/Simrad/JRC
Navigatíóns Plottara	Furuno/MaxSea/Simrad, Sodena
Autopilot - stór og lítil skip	Furuno/Robertson/Sperry
Autopilot - til bátar	Timco
Satellite Kumpass - 3xGPS	Furuno
Satellite - Navigation	Furuno/Simrad/JRC
Satellite - Kommunikations	Furuno/T&T/Sailor
Satellite - Sjónvarp	Applied/Sea Tel
Trol-sensorar og kabinett	Scanmar/Simrad
Gyrokumpass	Sperry/C-Plath/Anschutz

Sp/f Contrive Jsp Ltd.
FO-700 Klaksvík, Tlf.: 455244 - 214244, Fax: 456945

Søla og service:
Sjálvandi hava vit útgærð til GMDSS SYN og Service, sum vit eisini gera

SELIR TÚ

skipa- ella bátaútgærð?

So er FF-blaðið einasti holli boðberin, sum fer umboð á skipini - umvegis reiðaríni - hvønn útgávudag.

Gerð eina skilagóða lýsingaravtalu við okkum.

Tlf: 31 15 69
Fax: 31 87 69
T-post: ff-blad@post.olivant.fo

Føroya størsta úrval av handskum

- Gummihandskar (t.d. Japan-handskar, Marygold og aðrar special handskar)
- PVC-handskar (Center Plast v.m.)
- Eingangshandskar (Latex gummi)
- Arbeiðshandskar (svínaskinn, oksahúð, o.a.)
- Sveisihandskar
- Wirehandskar

Stórt úrval av flaka- og kryvjingar-knívum

Eisini fáast vælumtóktu knívahvess-ararnir

Heil- og smásøla
Pf. Herman Winther
Tlf: 361320 - 361620 - fax: 361158 - FO-240 Skopun

Skal skipið vaskast?

Tosið fyrst við EYSTUROYAR REINGERÐ

- Serkunnleiki innan vasking av aptering
- Vasking av maskinrúmi
- Reinsa teppi
- Bona gólv
- Reinsa koyggju og forheng
- Reinsa gamalt bonivoks
- Seyma nýggj forheng
- Útvega máttur, brúsuforheng, voksdúkar v.m.
- Brúsubakkar "Homequeen vinyl"
- Eisini leggja vit nýtt linoleum ella teppi á dúrkið

.....

Eysturoyar Reingerð
Postboks 41 · FO-650 Toftir · tlf./fax: 44 89 88
fartlf: 22 53 50 · teldupostur: nch@post.olivant.fo

Vit hava stórt úrval av reiðskapi til línuveiðu

Vit framleiða:
Flótilínu ♦ Spunpolyesterlínu ♦ Reyða línu
Terylene/Danlinelínu ♦ Reina Terylenelínu
Hvítar, reyðar, bláar og svartar teymar nr. 4-20

Línurnar fáast úr 3,5 til 9 mm. Longd millum svøvlarnar eftir ynski.

Teymarnir fáast órippaðir ella rippaðir við húkum í ymiskum støddum.

Vit hava eisini klæðir til fiski- og arbeiðsfólk frá innast til uttast.

♦♦♦vælkomin inn á gólvið

SNØRISVIRKIÐ
í Klaksvík
Tel. 455254 - Fax 457254
www.snorisvirkid.fo

TEYMAVIRKIÐ
í Runavík
Tel. 473000 - Fax 473001
www.teymavirkid.fo

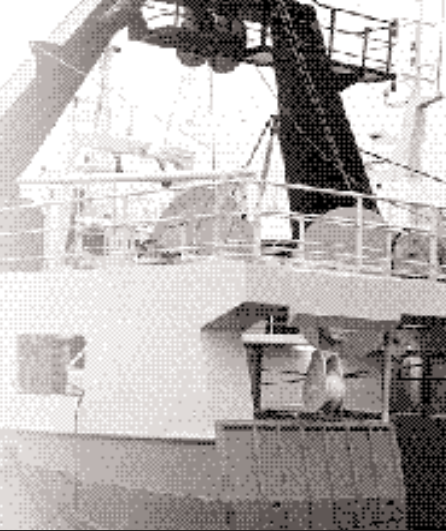
Ja takk!

Eg ynski at gerast haldari av FF-blaðnum fyrri bert 50 krónur um ársfórðingin

Verður sent ókeypis - vit gjalda postgjald

Navn: _____
Bústaður: _____
Bygd/býur: _____

FF blaðið · postboga 58 · FO-110 Tórshavn
Tlf: 31 15 69 - Fax 31 87 69
T-postur: ff-blad@post.olivant.fo

Søgan um tá snýkiskjúttin varð tikin

Tað er ikki langt síðani, at vit øll við ræðslu hoyrdu um sníkiskjúttan í Washington økinum, sum hevði til fragd at "plaffa" tilvildarligar borgarar niður. Tá mundi eisini lætna um hjartað hjá okkum øðrum, tá hesin ørskapur varð steðgaður.

Í gitna tíðarritinum, Wall Street Journal stóð hendan greinin tann 4. Nov. 2002, undir heitinum:

"Fyrst flogfar 93, nú sníkiskjúttin: - sunnudagsskúalærarar bjarga"

Brendan Miniter skrivar:

Hevði Gud ein finger við í spælinum tá mistonktu sníkiskjúttarnir í Washington, vórðu tiknir?

Hjá Ron Lantz, 61 ára gamla lastbilaførara, sum fann teir báðar menninar sum nú eru skuldsettir fyri eina røð av drápum, er ongin ivi um omanfyri nevnda spurning. Hann var ikki tann einasti í telefonini tá ljósi vørvognurin (Caprice 1990) varð funnin á einum parkeringsplássi í Maryland fyri tveimum vikum síðani, men hann sær tað sum eitt trúartekin frá Gudi, at hann varð leiddur til júst tann bilin.

Mr. Lantz sigur eina einfalda, men máttmikla søgu; eina søgu sum sigur frá einum fjaldum mátti í amerikanska samfelagnum, sum fjølmiðlarnir oftast siggja burtur frá: nevnliga tá talan er um tað átrúnaðarlaga.

Tað er ikki tilvildarligt, at besta verjan av okkara innlands trygd samstundis vísir seg at vera okkara heiðurligu dygdarborgarar.

Søgan hjá Mr. Lantz byrjar fyri fimm árum síðan, tá hann lovaði doyggjandi (vaksna) soni sínum, at hann skuldi geva restina av lívi sínum til tænastu fyri Gud. Áðrenn hetta, var hann ikki nakar Gudsóttandi maður. Men, samb. pastor Larry Dillon í Central Church of Nazarene í Fort Wright, Ky., síðan tá hevur Mr. Lantz arbeitt ótroystiliga fyri samkomuna. Hann koyrir mat til tey svongu, og virkar sum leiðari í mansarbeiðinum. Sunnudagar hevur hann bíbliutímar.

Gjøgnum vikuna koyrir hann farm úr Kentucky til Maryland. Hann lurtar nógv í radio, serliga samrøðu sendingar. Sum øll

onnur, varð hann eisini kløkkur og ræddur, hvørja ferð gitni sníkiskjúttin hevði dripið onkran afturat. Á einum túri herfyri gjørdi hann av at gera nakað við hetta. Hann kom inn á CB-radio og kunngjorde, at hann ætlaði at hava bønarfund á einum støðgiplássi har á leiðini. Meiri enn 50 treylaraførarar og einir 200 afturat, øll møgulig akfór, hoyrdu áheitanina og møttu upp at biðja saman við honum.

Teir bóðu fyri teimum avvarandi hjá teimum deyðu; men áðrenn teir fóru hvør til sitt varð ein bøn lögð afturat; Teir bóðu um Guds hjálp til at fanga brotsmannin.

Mikudagin aftaná, 23. okt., varð Mr. Lantz biðin til arbeiðis, hóast hetta skuldi vera frídagur hansara. Meðan hann koyrði hoyrði hann tíðindi við frágreiðing um bilin hjá sníkiskjúttanum og um teir mistonktu.

Tað kemur sjáldan fyri hjá Lantz at lögreglan støðgar honum, men hendan dagin varð hann støðgaður tríggar ferðir. Hetta seinkaði honum nakrar minuttir, hvørja ferð, meðan pappír hansara vórðu kannað, og hann slapp víðari - uttan bót.

Ávegis heimaftur fór hann inn á eitt støðgipláss (Interstate 70 í Frederick County, Md.), og beinanvegin bar hann eygað við ljósa vørvognin (Chevy Caprice) sum lögreglan leitaði eftir.

Inni í bilinum lá John Allen Muhammed og svav. John Lee Malvo lá uttanfyri á einum bonki og hvíldi seg.

Mr. Lantz ringdi kvikliga (911-politi) og síðan stongdi hann útkoyringina við stóra trailara sín um.

Síðan rópti hann um CB-radio og fekk ein annan trailara at sperra innkoyringina.

Eitt korter seinni var hópur av lögregluólki á staðnum. Teir brúktu eina ljósbumbu at villeiða teir illgrunaverdu, áðrenn teir sorlaðu rútnar í vøru-

Vit hava frá Dánjali Poulsen á Faroe Travel fingið hesa greinina, sum hann hevur týtt, og gevur í hvussu er ein part av søguni aftanfyri, at feðgarnir báðir vórðu tiknir. Hóast nakað er fráliðið, minnst vit hetta so mikið væl, at greinin framvegis hevur áhuga.

vogninum og handtóku báðar menninar.

Alt hetta fór fram minni enn 30 miles frá staðnum har Mr. Lantz leiddi lastbila-bønarfundin.

Mr. Lantz er lítillátin og eyðmjúkur maður: Sunnudagin aftaná varð hann í heimasamkomu síni heiðraður sum hetja; sum pastorurin segði: "hann greiddi frá hendingini, men vildi sleppa undan hetju-heitinum; segði "eg gjørdi bert tað ið øll høvdu gjørt".

Mr. Lantz er ikki einhvør, sjálvandi. Hann hevur nakað til felags við Todd Beamer, mannin sum segði kendu orðini "Let's us roll" áðrenn hann tók stig til at taka ræði á yvirgangskroppnum sum høvdu rænt flogfar 93 (11. sep. 2001). Øll vita hvussu tann ferðin endaði - flogfarið datt niður í Shanksville, Pennsylvania, og øll umborð lótu lív.

Beamer og landsmenn hansara hava kanska bjargað Hvítu Húsunum ella Capitol, og bert Gud veit hvussu mongum mannalívum. Vit vita eisini at Beamer bað eina bøn áðrenn hann segði síni, nú so kendu orð.

Tað sum er minni kent, er, at Beamer eisini var sunnudagsskúalærari. Bøin hann bað var nógv meira enn tað einfalda "Gud hjálpi okkum" hóast tað, tá á stendur, er nógv mikið.

Nei, Beamer valdi bønina sum Jesus sjálvur lærði okkum í Evangelium eftir Matteus, bøn Harrans: "Faðir okkara, Tú, sum ert í Himli! Heilagt verði navn Títt! Komi ríki Títt! Verði vilji Tín, sum í Himli, so á jørðini við! Gev okkum í dag dagliga breyð okkara! Fyrigev okkum skuldir okkara, sum eisini vit fyrigeva skuldarum okkara. Leið okkum ikki í freistingar, men frels okkum frá illum! Tí títt er ríkið og valdið, Tín er heiðurin, í allar ævir. Amen".

Kanska er onkur orsök til, at aftur og aftur er tað sunnudagsskúalærarar sum hjálpa til at verja okkum frá illum.

Á heimleið inn til Vestmannaoyggjar:

Minnir úr Vestmannaeyjum

Í 1950-unum og 1960-unum var ein hópur av føroyingum, sum vóru í vinnu Íslandi, bæði til sjós og lands. Nógvir av teimum høvdu eisini sína vinnu í Vestmannaoyggjunum. Ein av hesum var Viggo Johannesen úr Kvívík. Hann skrivaði í 1966 hesa yrking, sum sera væl lýsir hesa tíð.

*Av kallum, konum og moyggjum
ein hópur av landinum fer
til vertíð í Vestmannaoyggjum,
har vinna og peningur er.
Ei trýtur har toskur og býsa,
av sild eitt óteljandi tal -
teir tí eftir føroyingum lýsa,
ið bettar alt kenna so væl.*

*Á Ingolf Arnasons landi
í fátt fáur fallin er;
Kvinnur og menn eingin vandi
kvikliga eru á ferð.
Vinna er dagar og nætur;
á flot fer hvør einasta fjøl.
Tjúkkur rak roykur um strætir;
"Guano" og fiskamjøl.*

*Ei var í landi at liggja
um brimið í grasið tað stóð.
Tóm er hvør brúgv og bryggja,
og bátarnir allir á sjó.
Fjart sært tú jøklanna tindar
klæddar í bláfrystan snjó.
Ískaldir vóru teir vindar;
ið fuku um fedranna slóð.*

*Motorar í náttini dunka,
tað gellir í frostbitin fjöll.
Sjóklæddir reika á bunka
kvikliga manningin øll.
Kósir í nátt verða settar;
teir hvørva um ytstu nes -
Súðar við steýrrættar klettar;
brýtur um brimbardu fles.*

*Hvassur av norðri hann rýkur;
tað klakar á mastrar og dekk.
Sjórokið frystur og fýkur;
tjúkt glerið í rigninginum bekk.
Gallfrosnir toskar og trossar;
netið í lepar er skrætt.
Ísköld um lúnningar fossar
bin máttmikla suðurlandsætt.*

*Kvirr dregur aldan á sandi,
nú blikar á durvandi vág.
Toskurin hópast á landi,
hvørt dýpi í ørgrynnu lá.
Lokið er reyp og øll tala,
eg spretti og ryggin tú tak.
Maskinur í náttini mala,
tær heysa og skera flak.*

*Skiftandi latur og vindar,
bylgjan og stormurin legst.
Sól fer um ísklæddar tindar;
alt betur í hondum tá gekst.
Hækkar tá bugur og sinnið -
tá kósir um heimaklett ber
og aftur við bryggjuna inni
fall akker av seinastu ferð.*

*Brátt hevur vertíðin runnið,
ber býrurin góður er.
Væl av peningi er vunnið,
og leiðin nú heimaftur ber.
Nú summardøgg legst yvir teigin,
vit heim sigla eystur um hav -
Tøkk fáir Suðurlandsleiðin.
Hon breið mongum føroyingi gav.*

Í Vestmannaoyggjum várið 1966
Viggo Johannesen

Til minnis um Marius Olsen

Marius gjordi ikki nógvan háva burtur úr sær sjálvum. Tá hann 17. juni í fjør fylti 60 ár, rýmdi hann saman við Bodil til Havnar. Men hendan stóra dagin hjá Mariusi nýttu tey høvið at koma framvið á Fiskimannafelagnum, har hendan myndin varð tikin. Men at hon skuldi verða nýtt til minningarorð um hann bert gott bálvt ár seinni, kundu vit ikki ána.

Tann 23. januar andaðist Marius Olsen úr Mikladali, bert 60 ára gamal. Við honum hava vit í Fiskimannafelagnum mist ein góðan vin, og Føroyar hava mist ein rættiligan fiskimann, sum vit fegin vija minnast við virðing.

Marius var upprunaliga av Húsum, sonur Mikkjal hjá Húsa-Marius. Mamma Marius er Poulina, dóttir Sámál Jákup Isaksen, ættaður úr Norðragøtu.

Marius var elstur av níggju systkjum, og sum hjá dreingjum tá í tíðini fór hann til skips, so skjótt hann hevði fingið prestsins hond á høvdið. Og sjógvurin gjordist hansara lív. Hann var seinastu ferð til skips í fjør-vár.

Fyrsta skipið, hann var við, var "Streymoyggin", sum Palli (Mikkelsen) í Gøtu, trímennigurin hjá Mariusi úr Barbustovu í Syðrugøtu, førði. Stutt gjordist millum teir báðar. Palli doyði í fjør, eisini eftir eitt langt lív á sjónum.

Seinni fór Marius at læra til skipara, og sigldi hann skiftivís sum yvirmaður og dekkari. Tey seinastu 10 árin sigldi hann við línuskipinum "Jákup B", har beiggi hansara Sámál Jákup er

skipari. Sagt varð eisini um Marius, at hann føldi seg heima á sjónum.

Seinasta vár fór hann at liva illa. Hann hevði sjálvur góðar vónir, men tað gekk støðugt afturá. Sjálvur kundi eg koma at vitja hann, seinast hann var á landssjúkrahúsinum nú í januar. Tað var skilligt, at vit ikki komu at hittast aftur.

Marius var ein av teimum persónum, sum tað var stuttligt at kenna. Fyrst og fremst kann sigast, at hann var altíð við tí góða orðinum. Um tað so var, tá vit tosaðu okkara millum, ella tað var á fundi, so var hann altíð tann positiv. Og felagsmaður var hann av teimum bestu. Har hann var limur, vildi hann vera við, og tí kom hann á landsfundir okkara, tá hann kundi koma. Tí verður eisini saknur í honum her, nú hann er farin.

Men hann hevði eisini sína avgjördu meining um aktuel viðurskifti, og henni bakkaði hann ikki fyrri at føra fram. Hann kundi gott á fundi føra fram og verja sjónarmið, sum hann var einsamallur um at hava. Í hvussu er var hann einsamallur um at føra tey fram.

Einaferð kom hann

brestandi inn á skrivstovuna hjá FF og hann var ikki blíður. Á vegnum til Havnar hevði hann lisið í bløðunum, at formaðurin í FF hevði ført fram sjónarmið um fullveldið, sum ikki hóvaðu honum. Men tað var skjótt, at hann blíðkaðist aftur, og vit vóru eins góðir vinir aftur fyrri tað.

Marius hevði tann sera góða eginleikan, at hann var trúgvur. Og hetta var sovæl í tímiligum sum í andaligum viðurskiftum. Í síni vøkru røðu í kirkjuni tók Niels Pauli eisini til, hvussu trúfastur Marius hevði verið sum kirkjugangari.

Marius giftist í 1969 við Bodil Glerfoss úr Mikladali, og tey fingi synirnar Mikkjal, Petur Martin og Símun Paula, vanliga kallaður Gimme. Gimme, sum var komin heilt úr Afrika, har hann starvast sum lærari hjá trúboðarabørnum, at vera um pápan, helt eisini eina vakra røðu um pápa sín. Annars eydnaðist tað júst ikki Mariusi at gerast abbi. Verdóttirin gekk yvir tíðina!

Tað kom eisini fram, at tey bæði Marius og Bodil høvdu eitt eydnuríkt hjúnarlag. Her kann eisini verða nevnt, at Bodil er

kend fyrri at vera barn-góð. Hon hevur verið dagpleygumamma í fleiri ár, og tikið verður til, hvussu væl hon dugir við børnum.

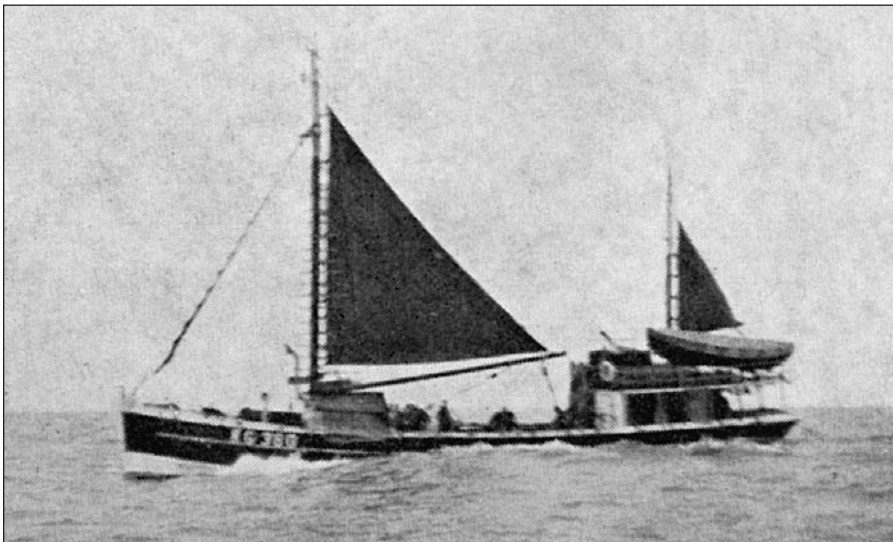
Nú høvdu tey selt í Klaksvík og vóru flutt til Mikladals. Her høvdu tey vónað at fáa nøkur góð ár. Tað skuldi ligið væl fyrri at vera fiskimaður og búgva á Kalsoynni við tí góða sambandi, sum er í dag. Men soleiðis skuldi ikki verða. So tá komið verður aftur til Mikladals, verður tað bert Bodil at vitja, men tað skal eisini verða gjørt.

Í ervinum hevði beiggin Kristian Fríðrik eisini nøkur minningarorð. Her tók hann eisini til mammuna, sum nú mátti fylgja sínum næsta barni til gravar. Mamman hevur eisini verið fiskimannakona og við níggju børnum og hevur hetta eisini kravt sín "mann". Men hetta hevur Poulina klárað væl, og Marius hevði altíð verið so sera góður við mammuna, og sum tað skiltist var gott samanhald í familjuni.

At Marius var væl umtøktur sást eisini á teirri stóru fjøld, har eisini nógvir gamlir skipsfelagar fylgdu honum til gravar.

Vit vilja her við lýsa frið um minnið um Marius.

Marius fór fyrsta túrin við "Streymoynni". Eins og nógvir føroyskir fiskimenn hevur hann upplivað stóru menningina í føroyska fiskiflotanum, beilt frá slupp til nútímans línuskip.

Alt samvirkar til góða

"Men vit vita, at allir lutir samvirka til góða hjá teimum, sum elska Guð, teimum, sum eftir ráðagerð hansara eru kallað."

Róm. 8,28

Er hetta djúpa orðið veruliga sætt?

Kann trongd, mótgongd, sjúka, arbeiðsloysi, deyði... virka nøkrum til góða?

Er tað ikki tvørturímóti prógv um, at Guð ikki er góður, ella at hann einki leggur í meg?

Heimsins børn skilja ikki hetta orðið, og av góðu grundum. Tey trúgva ikki á Guð, liva ikki saman við honum, og kenna tí hvørki teir fjaldu ella teir opinberu vegirnar, sum Guð kemur børnum sínum á mæti við signing og umsorgan.

Hetta er skrivað til og um Guðs børn, - tey sum trúgva á hann, elska hann og sum eftir ráðagerð hansara eru kallað. Tey taka allar dagar av Guðs hond.

Tey hava lært hendan djúpa sannleikan út frá Skriftini og av samlívnum við Guði, at

"Mótgongd er viðgongd, um tað leiðir meg nærri Harranum" (Leif Andersen)

Eitt dømi úr Bíbliuni, sum lýsir hetta væl, er Jósef. 1. Mós.37-45.

Brøður hansara vildu honum ilt, og seldu hann til Egyptalands. Trúnna á Guð varðveitti hann, hóast trongd, hóast tað varð logið uppá hann, og hann av teirri grund var fleiri ár í fangahúsi.

Óivað hevði Jósef nógvar tungar løtur og vøkurnætur, har hann spurdi Guð, hví hann, sum var ósekur, skuldi ígjøgnum alt hetta? Um hann fekk svar tá, veit eg ikki, men tað stendur fleiri ferðir, at Harrin var við honum.

Seinni fekk hann í øllum førum svar. Aftaná at hann hevði sagt brøðrum sínum frá, at hann var Jósef, segði hann við teir:

"Gremji tykkum nú ikki og harmist ikki yvir, at tit seldu meg higir; tí at Guð sendi meg higir undan tykkum til tess at bjarga mannalívum"

Jósef segði fleiri ferðir, at Guð sendi seg til Egyptalands, hóast tað vóru brøðurnir, ið gjørdur tað. Tað samvirkaði honum til góða, tí hann livdi við Guði.

Ein annar hugtakandi, næstan óskiljandi vitnisburður er frá vesturjútlandi. Ódnarnáttina 22. november 1893, druknaðu 46 útróðarmenn millum Harboør og Klittmøller. Deyðin og sorgin vitjaðu mong heim, tí maður og pápi vóru druknaðir. Ein ung kona frá Vorupør hevði mist mannin hesa náttina. Hon hevði sagt við ein hon var í familju við, at tá hon sat einsamøll í lítla heimi sínum, umgyrd av sovandi smábørnum, og manninum sum lá í kistuni, "tá mátti eg takka Guði mínum, sum hevði givið mær so nógvt at missa."

Eg undrast má, Harri, á alt, ið tú gert, eg kann ikki skilja tín veg. Tó veit eg, tann leiðin, sum tú við mær fert, :/hon altíð er best fyrri meg.:/

Ms. 462

Føroya størsta úrval av pakkitilfari úr karton, bylgjupapp og plast innan øll vinnuøkir

Vit útvega eisini:

**Plastbakkar • Pakkibond • Tape • Merkir • Etikettir
Knívar • Kitlar • Húgvur • Handskar • Svintur
Ymisk tól til ídnaðin • Reingerðisevni • Íbindingarevni
Plattar • Ráðgeving í tilevning av pakkitilfari**

... sjálvandi til besta prísinn !!

FARPACK

Staravegur 5 • P.O. Box 3099 • 110 Tórshavn • Faroe Islands
Telefon 35 30 00 • Fax 35 30 10 • e-mail: farpack@farpack.com
www.farpack.com

Komandi blað

Sum vanligt liggur nógv spennandi tilfar eftir. Tess størri grund er til at lesa komandi blað.

Høvuðssøgan verður tann áður fráboðaða frásøgnin um ferðina, sum Sofus Dahl Christiansen gjørdi við 6 mannfari til Danmarkar í 1946. Hetta er ein spennandi frásøgn um ein túr, sum eins væl kundi fingið ein galnan enda, men sum spældi væl av kortini.

Av øðrum tilfari kann nevast ein frásøgn frá einum íbúðarøki í Danmark, har tey javnan eru 80 fólk til døgurða.

Jógvan Hugo Gardar, føroyskur tíðindamaður í Oslo, hevur ummæli av bókini "Forlis-Barentshavets uløste gåder", og snýr bókina seg um gátuførar vanlukkur til sjós.

Vit hava eisini verið við "Brimli" og er frásøgn frá útlekking av oljusperrum.

Tað verður eisini ein frágreiðing um arbeiðsháttin hjá lótingsins umboðsmanni.

Sum ofta sagt: Vit hava tað sum hini bløðini ikki hava. Og vit hava ikki sama tilfar sum hini bløðini. Tí er grund til at lesa FF-blaðið.

Nýggj útbúgving fyri av trol- og nótamonnum

Vit greiddu herfyri frá einum fyrspurningi á tingi um útbúgving av trol- og nótamonnum.

Tað er nú sjáldan, at nakað hendir skjótt á politiska økinum, men tað er so hent her.

Yrkisdepilin innan Mentamálaráðið hevur tikið henda spurning upp, og hevur á fundi 27. november samtykt at seta eina nevnd at koma við uppskoti um útbúgving innan hetta øki, sum kanska eisini kemur at umfata línu.

Fiskimannafelagið er biðið um at velja ein lim í hesa nevnd og er hesin Jógvan Olsen í Havn, sum hevur royndir bæði sum trolaramaður og sum arbeiðandi á einum trolverkstaði.

James Bond vil banna fiskiveiðu

Vanliga seta vit ikki James Bond í samband við fiskiskap. Men filmsleikarin Pierce Brosnan, sum spælir Agentur 007, vil forbjóða dráp og yvirgang móti fiski. Hann er saman við Paul Mc Cartney í felagsskapinum "Borgarar fyri etiska viðgerð av djórum". Og hetta umfatar eisini fiskiveiðu, sum felagsskapurin metir at vera óndsinnaðan yvirgang móti ósekum djórum.

Umrøddi felagsskapur hevur 750.000 limir kring heimin, og hann metir seg hava nógv mikið av styrki til at forða fiskiskapi sum frá líður.

Soleiðis eigur fiskiveiðan ikki at verða skipað

Tað er alment viðurkent, at tað nyttar einki at hava eina fiskiveiðuskipan, sum fiskimenn ikki góðkenna. Hetta sóðu vit greitt, tá vit fingi eina kvotaskipan í 1994. Tað sóðu vit eisini, tá vit fingi fiskidagaskipanina, sum júst virkar, tí fiskimenn viðurkenna hana.

At nýggja fiskiveiðuskipanin í ES er deyðadømd sæst greitt av orðalagnum millum danskar fiskimenn og "teirra" ráðharran Marianne Fischer Boel, har hon leggur danskar fiskimenn undir sabotagu, meðan teir leggja ráðharran undir at hava gjørt eina óbrúkiliga skipan. Tað má nú eisini sigast at vera ein merkilig skipan, sum bæði er ein kvotaskipan og ein fiskidagaskipan í einum.

Hetta minnir sera nógv um "reint" skrivborðsarbeiði. Tað bótir sjálvsagt ikki um, at ráðharrin helst kennir sera lítið til fiskiveiðu. Hon er dóttir ein ostafabrikant, og sjálf eigur hon ein harragarð. So tað man vera landbúnaðurin, sum er hennara sterka síða.

Ábyrgdarafundur

Val til umboðsráðið í Suðuroyar Sparikassa 2003

Við hesum verður boðað frá vali til umboðsráðið.

Veljast skulu tilsamans 29 umboð:

15 fyri økið «Vága kommuna, Føroyar annars og útland».

5 fyri økið «Hov, Porkeri og Sumbiar søkn».

5 fyri økið «Tveuroyar kommuna».

4 fyri økið «Fámjin og Hvalbiar søkn».

Fyrra valið, har minst 1/3 av umboðsráðnum skal veljast, verður í avgreiðsluhøli sparikassans frá 3. mars til og við 7. mars 2003.

Valtærri hava myndugir ábyrgdarar.

Síðasta freist fyri nýttakning og hækking av ábyrgdaraføi er 3. februar 2003.

Vairætt til fyrra valið hava ábyrgdarar, ið hava skrásettan ábyrgdarapening 3. februar 2003 og innskjótirar, ið tann 1. september 2002 høvdu minst kr. 1.000 innstandandi.

Uppskot um valevni skulu skrivliga verða sparikassanum í hendi í seinasta lagi friggjardagin 14. februar 2003.

Seinna valið, har bert ábyrgdarar kunnu veita, verður í avgreiðsluhøli sparikassans frá 24. mars til og við 28. mars 2003 og á ábyrgdarastandi í Vægi 28. mars 2003.

Víst verður annars til viðtakur og valegjur sparikassans, sum eru til taks í avgreiðsluhøli sparikassans.

Er okkurt, tygum ivast í ølla víða víta meira um, eru tygum vælkomin at venda tygum til okkara hesum viðvíkjandi.

Postboks 2 • FO-900 Vágur / FO-950 Porkeri / Postboks 374 • FO-110 Tórshavn

Vit ótaka okkum at gera lýsingar fyri virkir og einstaklingar uttan meirkostnað fyri lýsaran
Her fært tú bresta lýsingaravtaluna - Íslands verður seld sum sálsmannningum

Lýsingar
Tlf: 311569

Tá eg var nýføðingur, fekk eg møguleika at velja ímillum, um eg skuldi verða framúr vakur ella hava eitt framúr minni.
- Eg minnst ikki hvat eg valdi...

Hvussu nógvir reiðiligir, intelligentir og umhugsanir menn í verðini skulu til fyri at vaska upp?
- Bæðir tveir...

Hví eru giftar kvinnur tyngri enn einligar kvinnur?
- Einligar kvinnur koma heim, hyggja eftir hvat er í køliskápinum - og fara at leggja seg, meðan giftar kvinnur koma heim, hyggja eftir hvat er í seingini - og fara út í køliskápið...

Eitt ellisheim hevði hesa lýsing: Fyrirminur við at gerast gamal:
- Tú kanst eta náttverða kl. 16.00.
- Tú sleppir undan sexchikanu.
- Fólki halda ikki longur, at tú ert hypokondari.
- Vinir tínir gerast álítandi, tí teir minnst heldur ikki tíni loyndarmál.
- Fólki siga tygum við teg.
- Eyguni gerast ikki nógv verri.
- Tað, tú keypir tær, slítist ikki upp.
- Eingin væntar sær nakað av tær longur.
- Giktin er meira álítandi enn veðurtíðindini.
- Tú verður helst fyrst leyslatin, um tú ert millum fleiri gíslar.

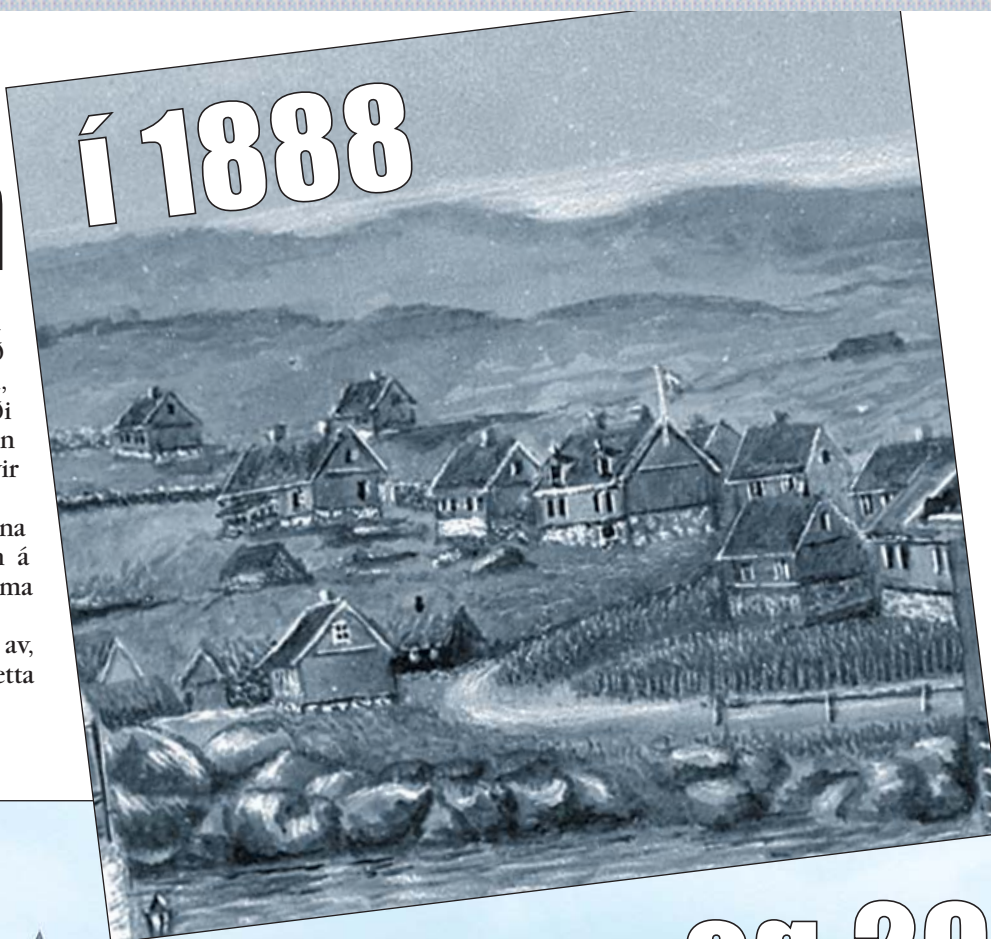
Havnin

í 1888

Í seinasta blaði høvdu vit eina "flotta" tekening, sum í 1888 varð gjørd av Jørgen Frands Jacobsen, abbi til tann sum skrivaði Barbaru. Vit endurgeva her tann partin av myndini, sum er yvir móti Skálatrøð.

Samstundis endurgeva vit eina mynd, sum er tikin av loftinum á Føroya Fiskimannafelagi av sama øki.

Hetta kann geva eina hómring av, hvussu nógv Havnin er broytt hetta tíðarskeið.

dagsins **MYND**

Sterki maðurin umborð á Nónhamri og í Føroya Banka

Tað er eingin, sum ivast í, at Johan Páll Joensen er ein sterkur maður í Føroyum. Hann er nevndarformaður í Føroya Banka, og hann "situr" á størri og størri parti av føroysku flakavinnuni.

Men tað, sum ikki øll vita, er, at hann eisini var sterkur maður umborð á "Nónhamri" í 1977. Her heldur hann tveir bobbins yvir høvdið, og er hetta ikki hvøns mans føri. Maðurin, sum hyggur at, er Ben Johnny millum Gardarnar.

